JAMHUURIYADDA SOMALILAND

REPUBLIC OF SOMALILAND

XAFIISKA GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA
SOLICITOR GENERAL OFFICE

FAAFINTA RASMIGA AH
OFFICIAL GAZETTE

ألنّشرة الرّسمية لجمهورية صوماليلاند

sannadka 6aad	*Cadad 1aad* *Lifaaq gaar ah 1aad*	*1/4/2017*

DHAQAN-GALKA WAX-KA-BEDDELKA IYO KAABISTA XEERKA DOORASHADA MADAXTOOYADA IYO GOLEYAASHA DEEGAANKA XEER Lr.20/2001

Email: garyaqaankaguud@gmail.com
Web.www.garyaqaankaguud.com

Lama iibin karo
Not for sale

Sannadka 2017

REPUBLIC OF SOMALILAND

THE PRESIDENT

JSL/M/XERM/249-4518/012017 DATE….28/01/17

XEER MADAXWEYNE Lr: 0756/012017

Dhaqan-galka Wax-Ka-beddelka iyo Kaabista Xeerka Doorashada Madaxtooyada iyo Goleyaasha Deegaanka Xeer Lr. 20/2001 (lifaaqa 6aad)

Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Markuu Arkay: Qodobka 90aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Qodobka 75aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Go'aanka Golaha Wakiilada, Go'aan Lr. GW/G/KF-32/712/2017 ee ku taariikhaysan 11/01/2017 ee ay ku ansixiyeen Wax-ka-beddelka iyo Kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada iyo Goleyaasha Deegaanka Xeer Lr.20/2001 (Lifaaqa 6aad);

Wuxuu Soo Saaray

Dhaqan-galka Wax-ka-beddelka iyo Kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada iyo Goleyaasha Deegaanka Xeer Lr.20/2001 (Lifaaqa 6aad).

Allaa Mahad Leh,

Axmed Maxamed Silanyo
Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Ujeedo:- Go'aanka ansixinta Wax-ka-bedelka iyo kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada iyo G/Deegaanka Lifaaqa 6aad ee JSL (Xeer Lr.20/2001)

GOLAHA WAKIILADA JSL

Markuu Arkay:-	Qodobadda 9[aad], 22[aad], 23aad, 25[aad], 39[aad], 82[aad], 83[aad] iyo 111[aad] ee Dastuurka Qaranka JSL.
Markuu Darsay:	Nuqulkii Xeerkii soo baxay 2001 (Xeer LR. 20/2001) ee suurtageliyey ka digo-rogashada hab-beeleedka iyo xaqiijinta himiladda ummaddu ka dhursugaysay mudada dheer ee u tartanka xorta ah ee xilalka Qaranka, iyo Wax Ka bedelkiisi ee la ansixiyey Julay 2009, May 2010, Diisambar 2011, July 2012 iyo Ogost 2012.
Markuu Tixgeliyey:-	Waayo-aragnimaddii laga dhaxlay doorashooyinkii Madaxtooyadda iyo Goleyaasha deegaanada ee sanadihii 2002, 2003, 2010, 2012.
Markuu Xaqiiqsaday:-	Baahida loo qabo in la isku dhafo nuqulkii hore ee Xeerkan iyo wax ka bedelkiisa inta aan la burrin, laguna daro wax ka beddelka Kommishan Doorashhoyinka Qaranka u aragto daruuri hawlaha doorshooyinka iyo habka farsammo, ee ku saleysan waayo-aragnimadda iyo farsamooyinka cusub ee diiwangelinta oo lala jaanqaado.
Marku arkey:-	Soo jeedinta Gudi-hoosaadkiisa Arrimaha Gudaha oo eegtey isla markaana golaha ugu soo warbixisey in la ansixiyo lifaaqa wax ka badalka Xeerkan.

Markuu u Arkay:-	Go'aanka Ansixinta Xeer **LR:20/2001** ee Golaha Wakiiladu U Gudbiyeen Golaha Guurtida JSL Kuna taariikhaysnayd **05/01/2017.**
Markuu Arkey:-	Go'aanka Ansixinta Xeer **LR:20/2001** ee Golaha Guurtida JSL kuna Taariikhaysnaa **08/01/2017**
Markuu Arkay:-	In Golaha Guurtida wax-ka-bedel iyo kaabis ku samaynin kuna ansixiyeen lix iyo sodon **(36)** cod Wax-Ka-Bedelka Iyo Kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada Iyo G/Deegaanka Ee JSL **(Xeer Lr.20/2001)**

WUXUU

Halkan kuugu soo gudbinayaa Wax-Ka-Bedelka Iyo Kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada Iyo G/Deegaanka Ee JSL **(Xeer Lr.20/2001)**

Allaa Mahad Leh

C/risaaq Siciid Ayaanle	Baashe Maxamed Faarax
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada	K/s Gudoomiyaha Golaha Wakiilada

GOLAHA WAKIILADA JAMHUURIYADA SOMALILAND

Tusmada Xeerka

QAYBTA 1AAD..........12

QODOBADA GUUD..........12

Qodobka 1aad: Magaca Xeerka 12

Qodobka 2aad: Macnaha Erey-bixinta 12

Qodobka 3aad: Baaxadda Xeerkan iyo Mabaadiii'da Guud..........15

Qodobka 4aad: Mudada Xilka..........15

Qodobka 5aad: Tirada Golayaasha Deegaanada..........15

Qodobka 6aad: Shuruudaha Cod-bixiyaha..........15

Qodobka 7aad: Xuquuqda Cod-bixiyaha..........16

Qodobka 8aad: Shaqaalaha Dawladda&Hay'adaha Dawliga ah..........17

Qodobka 9aad: Waqtiga Qabashada Doorashooyinka 17

Qodobka 10aad: Goobaha Cod-bixinta..........17

QAYBTA 2AAD..........19

KOMISHINKA DOORASHOOYINKA JSL..........19

Qodobka 11aad: Qaab-dhismeedka komishinka doorashooyinka..........19

Qodobka 12aad Xubnaha komishinka Doorashooyinka..........19

Qodobka13aad: Shuruudaha Xubinta Komoshinka..........20

Qodobka 14aad: Xil ka qaadista Komishinka..........21

Qodobka 15aad: Awoodaha Komishinka..........21

Qodobka16aad: Miisaaniyadda Komishanka Doorashada..........23

Qodobka 17aad: Xafiiska Goobta Cod-bixinta..,..........23

Qodobka 18aad: Xafiiska Degmada ee Doorashada....24

Qodobka 19aad Xafiiska Gobolka ee Doorashada....24

Qodobka 20aad: Hawl-wadeenada Xafiisyada Doorashada....24

Qodobka 21aad: Gunada Hawl-wadeenada....26

Qodobka 22aad: Dhawrsanaanta Komishinka-Murashaxiinta-Hawl-wadeenada....26

QAYBTA 3AAD....27

QAABKA DOORASHADA....27

Qodobka 23aad: Habka Doorashooyinka Deegaanada....27

Qodobka 24aad: Habka Doorashada Madaxwaynaha iyo ku xigeenka Madaxwaynaha....28

QAYBTA4AAD....28

MURASHAXUIINTA....28

Qodobka 25aad: Shuruudaha Murashaxa Golaha Deegaanka....28

Qodobka 26aad: Urrurada U gudbi waayay Xisbi....29

Qodobka 28aad: Qabka soo bandhigidda Murashaxiinta....29

Qodobka 29aad: Astaamaha Liistooyinka Murashaxiinta....31

Qodobka 30aad: Deebaaji....32

Qodobka 31aad: Qabashada Liisaska Murashaxiinta....32

Qodobka 32aad: Bandhigidda liisaska Murashaxiinta....33

QAYBTA 5AAD....33

OLOLAHA DOORASHOOYINKA....33

Qodobka 33aad: Bilawga iyo Dhamaadka ololaha Doorashada....33

Qodobka34aad: Qabashada Shirarka& Bannaan-baxyada....34

Qodobka 35aad: Muuqaalka Boodhadhka......34

Qodobka 36aad: Hub iyo Labis ciidanimo......35

Qodobka 37aad: Wakiilada Axsaabta/Ururada 35

QAYBTA 6AAD......36

HAWLAHA DIYAARINTA DOORASHADA......36

Qodobka 38aad: Qalabka Goobta Doorashooyinka 36

Qodobka 39aad: Waraaqaha Cod- bixinta......38

Qodobka 40aad: Habaynta Liisaska Rasmiga ah iyo Goobaha Codbixineed......39

Qodobka 41aad: Ogaysiinta Liiska Murashaxiinta......39

Qodobka42aad: Qaybinta Qalabka Doorashada......39

QAYBTA 7AAD......40

BILAWGA HAWLAHA GOOBTA CODBIXINTA......40

Qodobka 43aad: Xafiiska Goobta Cod-bixinta......40

Qodobka44aad: Awoodda Guddomiyaha GoobtaCod-bixinta......41

Qodobka 45aad: Gelida Goobta Cod-bixinta......42

Qodobka 46aad: Tallaabooyinka ka horreya Cod-bixinta......42

Qodobka 47aad: Cod-bixiyeyaasha aan Codka Dhiiban Karin......43

QAYBTA 8AAD......44

HAWLGALKA CODBIXINTA......44

Qodobka 48aad: Nidaamka cod-bixinta......44

Qodobka 49aad: Mudada Cod-bixinta......47

Qodobka 50aad: Go'aanka cabashooyinka ee Goobta Cod-bixinta......47

GARYAQAANKA GUUD EE QARAN JSL

QAYBTA 9AAD......48

TIRINTA CODADKA......48

Qodobka 51aad: Hawsha ka Horraysa Tirinta Codadka... 48

Qodobka 52aad: Hawsha Tirinta Codadka 49

Qodobka 53aad: xidhitaanka Hawsha Tirinta......50

Qodobka 54aad: Codadka Xumaada ama Lagu muransanyahay......51

Qodobka 55asad: Qoraalka Raadraaca Goobta Cod-bixinta......52

Qodobka 56aad: Qaadista iyo Wareejinta Qalabka 52

QAYBTA 10AAD......53

HAWLAHA XAFIISYADA SARE EE DOORASHADA......53

Qodobka 57aad: Shaqada Xafiiska Doorashada Ee Degmada......53

Qodobka 58aad: Tirinta Codadka Doorashada Deegaanka & Ku dhawaaqidda Natiijada 54

Qodobka 59aad:Gudbinta Raad-raaca (Records)......54

Qodobka 60aad: Soosaaridda Go'aanada Doorashooyinka Deegaanada......55

Qodobka 61aad: Isugaynta Tirsiga Cod-bixinta Doorashada Madaxtooyada......55

Qodobka 62aad: Shaqada Xafiiska Doorashada Ee Gobolka......56

Qodobka 63aad:Hawsha Xafiiska Dhexe ee Doorashada 56

Qodobka64aad: Ku dhawaaqida Natiijada Doorashooyinka Madaxtooyada......57

QAYBTA11AAD 57

HUBAAL-CELINTA IYO DACWADAHA......58

Qodobka 65aad: Hubaal-celinta Natiijada Doorashada Deegaanada....................58

Qodobka66aad Dacwadaha Doorashada....................59

QAYBTA 12AAD....................60

KU XADGUDUBYADA....................60

Qodobka 67aad: Ciqaabta Xadgudubka....................60

QAYBTA 13AAD 61

QODOBO QUBANA AH 61

Qodobka 68aad: Xeer-nidaamiye....................61

Qodobka 69aad: Laalid....................62

Qodobka 70aad: Dhaqangal....................62

WAX-KA-BEDELKA XEERKA DOORASHOOYINKA MADAXTOOYADA IYO G/DEEGAANKA

XEER Lr.20/2001

GOLAHA WAKIILADA JSL

Markuu Arkay: - Qodobadda 9aad, 22aad, 23aad, 25aad, 39aad, 82aad, 83aad, 111aad ee Dastuurka Qaranka JSL

Markuu Dersay: - Nuqulkii xeerkii soo baxay 2001(Xeer LR.20/2001) ee suurto galiyay ka digo-rogashada hab-beeleedka iyo xaqiijinta himiladda ummadu ka dhursugaysay muddada dheer ee u tartanka xorta ah ee xilalka Qaranka, iyo Wax ka beddelkiisii ee la ansixiyay july 2009, May 2010, diisambar 2011, July 2012, ogost 2012.

Markuu Tixgelayay: - waayo-aragnimadii laga dhaxley doorashooyinkii Madaxtooyada iyo Goleyaasha Deegaanada ee sanadihii 2002, 2003, 2010, 2012.

Markuu Xaqiiqsadey: - Baahida loo qabo in la isku dhafo nuqulkii hore ee xeerkan iyo wax ka bedelkiisa inta aan la abuurin, laguna daro wax ka bedelka Komishanka Doorashooyinka Qaranka u aragto daruuri hawlaha doorashooyinka iyo habka farsammo eek u salaysan waayo-aragnimadda iyo farsamooyinka cusub ee diiwaangelinta oo lala jaanqaado.

Markuu Arkay: - Soo jeedinta Guddi-hoosaadkiisa Arrimaha Gudaha oo eegtay isla

markaana Golaha ugu soo war bixisay in la ansixiyo lifaaqa wax ka bedelka xeerkan.

WUXUU ANSIXIYEY

Wax-Ka-Bedelka Iyo Kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada Iyo G/Deegaanka (Xeer Lr. 20/2001).

QAYBTA 1AAD
QODABADA GUUD

Qodobka 1aad
Magaca Xeerka

Wax-ka-bedelka iyo Kaabista Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada iyo Golayaasha Degaanadda (Xeer Lr 20/2001).

Qodobka 2aad
Macnaha Erey-bixinta

Doorasho: - Waxa loola jeedaa habka codbixiyayaashu ku soo doortaan wakiiladooda heer deegaan, heer gobol iyo heer qaran, iyada oo lagu go'aan qaadanayo aqlabiyada codadka la kala helay.

Komishanka:- waxaa loola jeedaa Guddiga Sare ee loo xilsaaray maamulidda iyo ka garsooridda arrimaha doorashooyinka.

Goob-codbixin- waxa loola jeedaa goobta tirooyin dadweyne oo cayimani (ka diiwaangashani)ka dhiibanayaan codkooda maalinta doorashada.

Xarun-codbixineed:- waxa loola jeedaa barta kulmisa hal ama in ka badan oo goobo-codbixineed ah, oo la hawlgeliyo maalinta cobixinta.

Wakiil:- waxa loola jeedaa xubinta urur/xisbi usoo wakiishay la socodka hawlaha doorashada ee goob-cod-bixineed ama xafiisyada doorashada.

Murashax:- waxa loola jeedaa qof kasta oo u tartamaya xil doorasho lagu helo karo, kaas oo buuxiyay shuruudaha u dejisan si

	waafaqsan Xeerkan, isla markaana uu ururkiisu/xisbigiisu u soo xulay in uu ku tartamo doorasho mucayin ah
Cod-bixiye:-	waxa loola jeedaa qofka buuxiyey shuruudaha cod-bixinta si waafaqsan Xeerkan kaas oo xaqiisa codbixineed gudanaya maalinta doorashada.
Golaha Degaanka: -	waxa loola jeedaa Golaha cod-bixiyayaasha degmadu u doortaan maamulka iyo sharci-dejinta D/Hoose ee degmada.
Gobol-doorasho: -	waxa loola jeedaa soohdimaha kulmiya degmooyin doorasho.
Degmo-doorasho: -	waxa loola jeedaa degmooyinka ay u qaybsamaan Gobolada Dalka JSL, kuwaas oo leh gole deegaan oo lasoo doorto.
Kursi: -	waxa loola jeedaa jago ama xil gole oo lagu tartamayo xili doorasho.
Astaan/Astaamaha: -	waxa loola jeedaa summad ama calaamad ama lambar u gaar ah hal xisbi/urur ama murashax oo lagu aqoonsanayo.
Liis/Liisaska: -	waxa loola jeedaa magacyada murashaxiinta uu soo gudbiyey xisbi/urur, ee u tartamaya doorasho mucayin ah.
Ololaha Doorashada: -	waxa loola jeedaa hawlgalka dhaca muddada sharcigu jideeyay ee ka horaysa maalinta doorashada, ee ay ururada/axsaabtu iyo murashaxiintoodu kusoobandhigaaan barnaamijkooda siyaasadeed iyo mabaadiidooda. Hawlgalkaasi waxa ku jiri kara kulano, isu-soo

baxyo (rallies), waraysiyo, doodo, IWM, iyadda oo ay ujeedadu tahay in ay hantaan/kasbadaan codbixiyayaasha.

Xarrunta Dhexe:- waxa loola jeedaa xafiiska ugu saraysa ee laga maamulayo hawsha doorashada ee ay ku shaqeeyaan Komishanka Doorashooyinka Qaranku.

Xafiiska Degmada:- waxa loola jeedaa xafiiska laga maamulayo goobaha cod-bixinta ee degmo gaar ah.

Xafiiska Gobolka:- waxa loola jeedaa xafiiska laga maamulayo hawlaha doorashada ee Gobol gaar ah

Xafiiska Goobta:- waxa loola jeedaa xafiiska laga maamulayo hawlaha doorashada ee goob-cod-bixineed oo gaar ah.

Goob-joogayaal:- Waxa loola jeedaa kormeerayaasha caalamiga iyo kuwa maxaliga ah ee hubinaya habsami u socodka hawlaha doorashooyinka ee Komishanku ogolaaday.

Qodobka 3aad
Baaxadda Xeerkan iyo Mabaadiida Guud

1. Xeerkani:

a) waxaa lagu maamulayaa doorashooyinka Madaxweynaha iyo Ku-xigeenka Madaxweynaha JSL iyo kuwa Golayaasha Degaanada;
b) wuxu dajiyey aasaasida, awoodaha iyo waajibadaka iyo hawlaha Komishanka Doorashooyinka ee Qarankaee madax banaan iyo xafiisyada doorashooyinka ee ay dhisto;
c) Wuxuu cayimaya falalka ku xadgudka habsimi-socodka iyo nidaamka doorashooyinka iyo ciqaabtooda.

2. Mabaadiida guud ee Xeerkani ku dhisan yahay waa:

a) Xoriyada muwaadiniintu u leeyihiin in ay adeegsadaanxuquuqdooda siyaasiga ah si waafaqsan Dastuurka iyo xeerarka dalka JSL.

b) Hirgelinta doorashooyin xor iyo xalaal ah, oo ka madhan cabsi gelin, laaluush iyo musuqmaasuq, loona maamulay si madaxbanaan, dhexdhexaad ah, sugan, hufan, oo la xisaabtan leh.

Qodobka 4aad
Mudada Xilka

Mudada xilka ee Murashaxiinta la doorto waxay ahaanaysaa: -

1. Madaxweynaha & Ku xigeenkiisa 5 sano.
2. Golayaasha Degaanada 5 sano.

Qodobka 5aad
Tirada Golayaasha Degaanada

Tirada Golayaasha Degaanada ee la soo dooranayaa waxay ahaanaysaa: -

a) Golaha Degaanka Caasimada 25 Mudane.
b) G/Degaanka degmooyinka darajada A 21 Mudane.
c) " " " B 17 Mudane.
d) " " " C 13 Mudane.
e) “ “ “ D 09 Mudane.

Qodobka 6aad
Shuruudaha Cod-bixiyaha

1. Waa inuu yahay Muwaadin Somaliland u dhashay.
2. Waa in aan da'diisu ka yaraan 16 sano, maalintadoorasha la qabanayo.
3. Waa inuu xor yahay oo aanu xabsi ku jirin.
4. Waa in uu yahay cod-bixiye ka diiwaangashan goobta uu ka codaynayo, haddii aanu kamid ahayn hawl-

wadeennadda xafiiska goobta codbixinta, wakiilada xisbiyadda ee goobta ama ciidanka booliiska ee sida rasmiga ah ugu xilsaaran ilaalinta nidaamka goobta codbixinta.

5. Musharixiinta u tartamaya jagooyinka Madaxweynaha iyo ku-xigeenka waxa ay ka codayn karaan goob kasta oo cod-bixineed. Haseyeeshee hawl-wadeenada doorashada goobtu waa in ay arrintaas diiwaan-geliyaan. Waxase khasab ah in ay hal mar oo keliya ay codkooda dhiibtaan.

Qodobka 7aad
Xuquuqda Cod-bixiyaha

Cod-bixiye kasta oo buuxiyey shuruudaha xeerku tilmaamay wuxuu xaq u leeyahay: -

1. Wuxuu codkiisa ka dhiiban karaa goobta uu cod-bixiye ahaan uga diiwaangashan yahay.
2. Cod-bixiyaha ka maqan dalka JSL wuxuu ka coddaynayaa xafiisyada diblomaasiyadeed ee JSL ku leedahay dibedda ee ugu dhow, haddii aanay jirin ama aanay suuragal ahayn waxa tallo ka gaadhaya Komishanka.
3. Codku waa inuu ahaado mid shakhsi ah, xor ah, toos ah, qarsoodi ah oo si siman loo tixgeliyo.
4. Cod-bixiye kastaa wuxuu yeelanayaa hal cod oo keliya doorashadiiba.
5. Xubnaha Komishanka doorashooyinku ma laha xaqa cod-bixinta inta ay xilka hayaan.
6. Hawlwadeenadda xafiiska doorasho ee goobta cod-bixinta iyo ciidanka booliiska ee sida rasmiga ah ugu xilsaaran ilaalinta nidaamka doorashada ee goobta codbixinta waxa ay ka codayn karaan goobta codbixineed ee ay ka hawlgelayaan maalinta cod-bixinta.

Qodobka 8aad
Shaqaalaha Dawladda & Hay'adaha Dawliga ah

1. Shaqaalaha Dawladda, kuwa Hay'adaha madaxa banaan ee Dawladda, iyo ciidamada Qaranka darajo kasta ha lahaadeene looma ogola inay isu sharaxaan doorashooyinka Degaanada iyo Madaxwaynaha ama Ku-xigeenka Madaxweynaha, haddii aanay shaqo-ka-tegis soo qoran 90 cisho ka hor taariikhda qabashada doorashada.

2. Shaqo-ka-tegidda waxa shardi u ah inay sidaa qoraal ku soo caddeyso xafiiska ama Hay'adda awooda u leh caddayntaas.

3. Cadaynta shaqo ka tagista looma diido karo murashaxa, dibna loogama dhigi karo sabab la'aan.

Qodobka 9aad
Wakhtiga Qabashada Doorashooyinka

1. Komishanka ayaa cayimaya taariikhaha la qabanayo doorashooyinka si waafaqsan Dastuurka, waxanay ku soo bixi doontaa Degreeto Madaxweyne.

2. Komishanka Doorashooyinku waa in ay cayimaan waqtiga doorashada 120 (boqol iyo labaatan cisho) ka hor waqtiga doorashadu dhacayso, Madaxweynuhu waa in uu 15 casho gudahood kusoo saaraa Degreetada cayimaadda muddada doorashada, kadib marka uu helo cayimaada Komishanka.

Qodobka 10aad
Goobaha Cod-bixinta

1. Marka la qabanayo doorashada Madaxweynaha & ku xigeenka waxa dalka loo qaybinayaa gobolo-doorasho (electoral regions) oo loo sii qaybinayo goobo-codbixin (polling stations) iyadoo la waafajinayo soohdimaha Gobolada dalka JSL.

2. Doorashada Golayaasha Degaanada marka la qabanayo soohdimaha maamulka degmada ayaa loo aqoonsanayaa Degmo-doorasho (electoral district), waxaana loo sii qaybinayaa goobo-codbixin, halkaas oo ay ka dhici doonto doorashada Degaanku.

3. Komishanku waa inuu sameeyo goobaha codbixinta ee degmooyinka/gobolada ugu yaraan 40 maalmood ka hor taariikhda cod-bixinta la qabanayo, waxanu Komishanku arrintaas kala tashanayaa Wasaaradda Arrimaha Gudaha, Guddoomiyayaasha Gobolada iyo Degmooyinka.

4. Haddii degaano dalka ka mid ah ay la soo gudboonaato duruufo culus ama xaalado aan saamaxayn in doorasho ka qabsoonto, waxa soo qiimeynaaya Komishanka Doorashooyinka Qaranka iyagoo kala tashanaya Xukuumadda iyo Xisbiyada/Ururrada Siyaasadda.

5. Goobaha Codbixinta ee ay doorashadu ka qabsoomi waydo, tirada kuraasida loo qoondeeyay goobahaas waxay Xisbiyadu/Ururradu u kala qaadanayaan saami u dhigma sida ay u kala heleen wadarta guud ee codadka ansaxay ee Degmada.

6. Haddiise ay doorashadu ka qabsoomi waydo Degmo dhan, waxa ay Axsaabtu/Ururradu kuraasida degmaddaas u kala qaadanayaan saami u dhigma sida ay u kala heleen wadarta guud ee codadka ansxay ee Gobolka, waxaana loo raacayaa sida magacyadoodu ay liiska ugu kala horreeyaan.

7. Haddii ay ku kala bixi waayayaan xisbiyada/ururradacodadka gobolka waxa loo eegayaa wadarta guud ee codadka qaranka.

8. Haddii doorashada Madaxweynaha iyo Madaweyna ku-xigeenku oo ku saleysan aqlabiyadda hal dheeriga

wadarta codbixayaasha qaranka oo dhan, ay goobo ama degmo cayiman codbixintu ka dhici weydo duruufo culus ama xaaladaha ku xusan faqaradda 4aad ee Qodobkan awgeed, Koomishanka Doorashooyinka Qarankuna uu sidaas ku xaqiijiyo, dacdooyinkaasi saameyn kuma yeelandoonaan habsami socodka iyo natiijada doorashada.

QAYBTA 2AAD
KOMISHANKA DOORASHOOYINKA JSL

Qodobka 11aad
Qaab-dhismeedka KomishankaDoorashooyinka

Qaab-dhismeedka xafiisyada Komishanka Doorashooyinku wuxuu ahaanayaa sidan:

1. Xarunta Dhexe ee doorashooyinka.
2. Xafiiska Gobolka ee doorashada.
3. Xafiiska Degmada ee doorashada.
4. Xafiiska goobta cod-bixinta doorashada.

Qodobka 12aad
Xubnaha Komishanka Doorashooyinka

1. Komishanku wuxuu ka koobnanayaa 7 xubnood, oo kala ah:

   a) Guddoomiye iyo 6 xubnood.
   b) Guddoomiyaha & Guddoomiye-xigeenka Komishanka ayaa iska dhexdooranaya.
   c) Mudada xilka ee Komishanku waa 5 sano, oo ka bilaabmaysa marka Golaha Wakiiladu ansixiyo, waana loo cusboonaysiin karaa xilka.
   d) Shaqaale dawladeed, xubin Barlamaan, Xubnaha Golaha Wasiirada, ciidanQaran iyo xubin xil u haysa urur/xisbi kama mid noqon karo Komishanka.
2. Komishanka doorashooyinka waxa magacaabaya Madaxweynaha JSL ka dib marka uu helo soo jeedimaha :-

a) 2 xubnood oo Golaha Guurtidu soo xulo.
b) 2 xubnood oo ay soo xulayaan ururada/xisbiyada mucaaridka ah ee diiwaangashan.
c) 3 xubnood ee kale Madaxweynaha ayaa soo xulaya.

3. Komishanka waxa cod kala badh iyo hal ah (absolute majority) ku ansixinaya Golaha Wakiilada, markuu guddi- hoosaadka Arrimaha Guduhu soo hubiyo in ay buuxinayaan shuruudaha Xeerku tilmaamayo.

4. Xafiiska dhexe ee Komishanka Doorashooyinku wuxuu xaruntiisa ku yeelanayaa caasimadda Hargeysa.

5. Komishanka xil-gudashadiisa wuxuu ku salaynayaa Dastuurka JSL, Xeerkan, iyo xeerarka kale ee khuseeya, shirarkoodu wuxuu ku qabsoomayaa Kooram, go'aanadoodu waxay ku ansaxayaan aqlabiyad.

6. Komishanku waxa uu yeelan doonaa Xeer-hoosaad u gaar ah, oo waafaqsan Xeerkan.

7. Komishanku wuxuu xilkiisa u gudanayaa si madax banaan, lagumana samayn karo wax fara gelin ah haba yaraatee.

Qodobka 13aad
Shuruudaha Xubinta Komishanka

1. Waa inuu yahay muwaadin Somaliland u dhashay.
2. Waa inaan da'diisu ka yarayn 40 jir kana waynayn 70 jir.
3. Waa inuu Muslin yahay, kuna dhaqma diinta Islaamka.
4. Waa inuu leeyahay aqoon dugsi sare ugu yaraan ama wixii u dhigma.
5. Waa inaanu ka mid ahayn urur/xisbi siyaasadeed, kana madax banaan yahay.

6. Waa in lagu yaqaan dhawrsanaan, sharaf iyo cadaalad bulshada dhexdeeda.
7. Waa inaan dembi ciqaab oo maxkamad horteed kaga cadaadey ku dhicin weligiiba.
8. Waa inuu jidh ahaan iyo maskax ahaanba gudan karaa xilka.

Qodobka 14aad
Xil ka Qaadista Komishanka

1. Xubnaha Komishanka waxa xilka lagaga qaadi karaa:

   a) Markuu jabiyo shardi ka mid ah shuruudihii lagu soo doortay.
   b) Marka uu xilka gudan kari waayo karti darro ama caafimaad darro awgeed.
   c) Marka uu ku kaco anshax-xumo, xatooyo, musuq-maasuq iwm.

2. Marka arrimaha kor ku xusan la dareemo, waxa Madaxweynuhu u magacaabayaa guddi-baadhiseed ka soo warbixisa si uu go'aan ugu qaato.

3. Xil ka qaadista Komishanka waxa awood u leh Madaxweynaha, waxase shardi ah in Golaha Wakiiladu ku ansixiyo xil ka qaadistaas cod hal-dheeri ah (simple majority).

4. Marka ay banaanaato xubin Komishanka ka mid ahi, xil ka qaadis, geeri, ama is casilaad awgeed, waxa buuxinta jagadaas loo raacayaa habka xubintii banaysay xilku ku timid.

Qodobka 15aad
Awoodaha Komishanka

Komishanku wuxuu awood u leeyahay:

1. Inuu cayimo wakhtiga doorashooyinka la qabanayo, iyagoo Madaxweynaha u gudbinaya si uu Degreeto ugu soo saaro.
2. Inay cayimaan tirada iyo goobaha cod-bixinta degmooyinka & gobolada.
3. Inay magacaabaan, eryaan, anshax mariyaan shaqaalaha xafiiska dhexe, xafiisyada degmooyinka & Gobolada doorashooyinka.
4. Inay qorsheeyaan Miisaaniyadaha lagu maamulayo hawlaha doorashooyinka.
5. Inay ku dhawaaqaan natiijooyinka doorashooyinka Madaxweynaha iyo ku-xigeenka si ku meel gaadh ah, inta aan Maxkamadda Sareansixin.
6. Inay kormeeraan si kedis ah iyo si qorshaysanba goobaha doorashada iyo meel kasta oo hawshooda khusaysa.
7. Inay go'aan ka gaadhaan muranada iyo cabashooyinka doorashada ee ka soo gaadha xafiisyada hoos yimaada.
8. Inay sameeyaan daraasad ku saabsan sidii dalka loogu samayn lahaa goobodoorasho, oo codbixiyayaashu codkooda ka dhiibtaan maalinta doorashada.
9. Inuu diiwaan-geliyo cod-bixiyayaasha ka hor taariikhda doorashada.
10. In ay ogolaadaan, jiheeyaan, isku xidhaan, hay’adaha caalamiga ah, kuwa maxaliga ah iyo daneeyayaasha kale ee ka shaqeeya hawlaha doorashooyinka.
11. In ay maamulaan hawlaha wacyigelinta codbixiyayaasha ee doorashooyinka.
12. In ay soo saaraan Xeer-nidaamiye (regulations), Habraacyo, go’aanno, Xeerar Anshax (Codes of Conduct), oon ka hor imanayn Xeerkani iyo xeerarka kale ee doorashooyinka khuseeya.
13. In ay awood u leeyihiin in ay dejiyaan habab maamuleed oo ku saabsan ilaalinta, baadhista iyo dabagelkaku dhaqanka xeerarka anshaxa arrimaha doorashooyinka ee xisbiyadda/ururada iyomurashaxiintooda iyo talaabooyinka idaariga ah,

oo ay ku jiraan ganaax idaari ah, oo laga qaadi karo ku xadgudbyada axkaamta xeeraka anshaxa.

14. Komishanku waxa uu leeyahay awoodaha kale ee ku xusan xeerarka kale ee dhaqangalka ah.

Qodobka 16aad
Miisaaniyadda Komishanka Doorashada

1. Komishanku wuxuu yeelanayaa Miisaaniyad gaar ah, oo ay soo qorshaysteen, una gudbinayaan Madaxweynaha, taas oo marka laysla ogolaado loo gudbinayo Golaha Wakiilada oo ansixinaya.
2. Miisaaniyadda doorashada waxay Komishanku u isticmaalayaan si madax banaan, iyadoo ay waajib tahayinay xisaab-celin saddex biloodle ah u gudbiyaan Xisaabiyaha Guud.

Qodobka 17aad
Xafiiska Goobta Cod-bixinta

1. Xafiiska goobta cod-bixinta ee doorashu wuxuu ka koobmi doonaa guddoomiye, guddoomiye ku-xigeen, hubiye, iyo xoghaye.

2. Guddoomiyaha, guddoomiye ku-xigeenka, xoghayaha iyo hubiyaha waxaa magacaabaya Komishanka, waxaanu samayn karaa isku bedelid haddii loo baahdo.

3. Haddii loo baahdo oo arrin deg deg ahi timaado, Hubiye ama xoghayaha waxa bedeli kara guddoomiyaha goobta cod-bixinta, iyadoo cod-bixintu socoto, waxanu bedelkaas ka samayn karaa dadka goobta ku sugan ee leh xaqa cod-bixinta sida sharcigu xusayo.

4. Xafiiska goobta cod-bixintu wuxuu u xilsaaran yahay fulinta hawsha doorashada ee goobta.

Qodobka 18aad
Xafiiska Degmada ee Doorashada

1. Xarunta degmo kasta waxa jiraya xafiis doorasho degmo. Waxaanu ka koobmayaa guddoomiye, Guddoomiye ku-xigeen, xoghaye, hubiye, iyo laba tiriye.

2. Guddoomiyaha, guddoomiye ku-xigeenka, Hubiyaha, Xoghayaha iyo tiriyeyaasha waxaa magacaabaya Komishanka, isagaana awood u leh isku-bedelkooda.

3. Xafiiska degmada ee doorashu wuxuu u xilsaaran yahay fulinta hawsha doorashada ee degmada.

Qodobka 19aad
Xafiiska Gobolka ee Doorashada

1. Magaalo-madaxda gobol kasta waxaa jiraya xafiis doorasho gobol oo ka kooban guddoomiye, guddoomiye Ku-xigeen iyo xoghaye oo uu soo magacaabay Komishanku.

2. Xafiiska gobolka ee doorashadu wuxuu u xilsaaran yahay fulinta hawsha doorashada ee gobolka.

3. Haddii loo baahdo Komishanka Doorashooyinku waxa uu awood u leeyahay in uu kordhiyo tirada shaqaalaha ee ka hawl-galaysa goob-codbineeed, heer degmo, iyo/ama gobol.

Qodobka 20aad
Hawl-wadeenada Xafiisyada Doorashada

1. Xubnaha Komishanku u magacaabo xafiisyada doorashada waa in loo sheego in xilka loo magacaabay ugu yaraan 15 maalmood ka hor taariikhda la qabanayo codbixinta.

2. Qofkii loo magacaabo xilalka xafiisyada doorashooyinka marmarsiiyo shaqada loogama dayn karo, haddii aanu jirin cudurdaar dhab ah oo Komishanku ku qanci karo.

3. Xubnaha loo magacaabay xafiisyada doorashada ee goobaha, degmada iyo gobolka waxa dhaarinaya guddoomiyaha Maxkamadda degmada (dhaar fagaare), dhaartaas oo noqonaysa sidan:

"WAXA IGU WALAAHIYA OO IGU BILAAHIYA INAAN HAWSHA DOORASHADA U GUDAN DOONO SI XILKASNIMO, DAACADNIMO LEH. INAAN DHEX U AHAADO XISBIYADA/URURADA IYO MURASHAXIINTA, SHARCIGA IYO CADAALADNA AAN KU SHAQAYNAYO"

4. Xubnaha Komishanku waxay mid mid dhaarta kor ku xusan kaga hor dhaaranayaan Guddoomiyaha Maxkamadda Sare.
5. Xubnaha ciidamada qalabka sida ama kuwa leh qaab-ciidameed, Guddoomiyayaasha gobolada, degmooyinka, golayaasha degaanada, xubnaha golayaasha sharcidejinta, murashaxiinta u taagan doorasho looma magacaabi karo xafiisyada doorashooyinka.
6. Hawl-wadeenada goobaha cod-bixinta, kuwa xafiisyada doorashada degmooyinka/gobolada waxay mudada shaqadoodu ku dhamaanaysaa marka lagu dhawaaqo natiijada doorashada, hasayeeshee Komishanku wuu kordhin karaa mudada shaqada intii uu u baahdo.
7. Guddoomiyayaasha xafiisyada doorashada degmooyinka iyo gobolada ma noqon karaan shaqaale dawladeed, ciidan qaran, xubin xisbi/urur. Shuruudaha lagu soo xulanayaa waxay la mid yihiin kuwa Komishanka Heer Qaran lagu soo doortey, marka laga reebo da'da oo ah:
8. In aanu/aanay da'diisu/da'deedu ka yarayn 36 jir kana waynayn 70 jir.

Qodobka 21aad
Gunnada Hawl-wadeenada

1. Gunnooyinka ay qaadanayaa hawl-wadeenada xafiisyada doorashooyinka waxa qorshaynaya Komishanka, iyagoo ku salaynaya xilalka hawl-wadeenadu ku kala magacaaban yihiin.

2. Hawlwadeenka loo diro hawl meel ka baxsan halka uu ku noolaa wuxuu yeelanayaa gunno-saad (subsistence allowance) mudada uu maqan yahay, waxana qorshaynaya Komishanka.

Qodobka 22aad
Dhawrsanaanta Komishanka, Murashaxiinta, Hawl-wadeenada

1. Dhammaan hawl-wadeenada ka hawlgelaya xafiisyada doorashooyinka, wakiilada Ururada/xisbiyada ee xeerkani tilmaamay waxay sharci ahaan (legal status) la mid yihiin saraakiil guud (public officer).

2. Murashaxiinta, hawl-wadeenada xafiisyada doorashooyinka iyo wakiilada xisbiyada lama xidhi karo xilliga doorashada, haddii aan la qaban iyagoo dembi ciqaabtiisu gaadhayso 3 sano faraha kula jira.

3. Haddii uu dembi galo waxaa lagu soo oogi karaa marka ay doorashadu dhamaato ee laga wareejiyo hawsha uu u xil saarnaa.

4. Komishanku wuxuu leeyahay dhawrsanaan la mid ah ta Golaha Wasiirada mudada uu xilka hayo. Dhawrsanaan ka qaadistoodana waxa loo marayaa sida uu tilmaamayo qodobada 94(8) iyo 96(4) ee Dastuurka".

QAYBTA 3AAD
QAABKA DOORASHADA

Qodobka 23aad
Habka Doorashoyinka Deegaaanada

1. Habka doorashooyinka degaanada wuxuu noqonayaa habka isu qiyaasidda saamiyada kuraasta iyo tirada codadka uu xisbi/urur ka helo gobol ama degmo (proportional representative system).

2. Doorashada Golayaasha degaanada xisbi/urur kastaaba wuxuu soo bandhigayaa liiska dadka uu u doonayo in degmada looga doorto.

3. Xisbi/Urur kasta oo doonaaya in uu ka qaybgalo dorashada Goleyaasha Deegaanka, waa in uu Komishanka Doorashooyinku Qaranka u gudbiyo liiska murashaxinta uu u xulay inay uga tartamaan doorashada oo degmaysan, kaas oo ku sar-go'an tirada kuraasida Degmo kasta loo xadiday, una qoran si taxane ah oo ku salaysan habka liistada Furan (open list system). Waxa Komishanka Doorashooyinka Qaranku uu siin doonaa murashax kasta astaan u gaar ah.

4. Liisaska doorashada Golayaasha Deegaanka ee ah liiska furan, magacyada taxanaha ah ee liisku wax saameyn sharci ah kuma leh natiijada doorashada. Kuraasta Degmo-doorasho, waxaa Axsaabtu/Ururadu ku kala helayaan habka saami qaybsiga (Proportional Representation System) ee kuraasida iyo codadka Xisbi/Urur kasta ka helo Degmadaas, iyadoo uu Xisbigu/Ururkuna ay musharaxiintiisu ku kala guulaysanayaan sida ay u kala cod badan yihiin.

5. Musharixiinta ku guulaysan waaya doorashada Deegaanka waxa ay noqonayaan kayd, iyaga oo loo kala qaadanayo sida ay u kala cod badan yihiin,

marka xubin ama xubno ka mid ah Golaha Deegaanku uu baneeyo xilka.

6. Tirada kuraasida uu helayo liis kasta oo ah murashaxiintaka qaybgalaya doorashada Golayaasha degaanka waxa loo xisaabayaa qaabka qiyaasta saamiga kuraasta iyo codadka (proportional representative list system).

7. Degaamada aanu tartan ka jirin ee la soo bandhigo doorasha deegaankaliis keliya, cod-bixin laga samayn maayo, waxana la qaadanayaa dadka loo soo magacaabay Degaanadaas, iyadoo ku jaan go'an tiradii degmada laga doonayay, waxana loo raacayaa sida loo soo kala horaysiiyey.

Qodobka 24aad
Habka Doorashada Madaxweynaha iyo ku xigeenka Madaxweynaha

Habka lagu dooranayo Madaxweynaha iyo ku xigeenka Madaxweynaha wuxuu ahaanayaa kan ku tilmaaman Qodobka 83aad ee Dastuurka JSL, Faqradihiisa 1aad, 2aad, 3aad, iyo 4aad, Waana habka aqlabiyadda hal dheeriga ah (majority system), sida Distuurku tilmaamay.

QAYBTA 4AAD
MURASHIXIINTA

Qodobka 25aad
Shuruudaha Murashaxa Golaha Degaanka

1. Waa inuu yahay muwaadin u dhashay Jamhuuriyadda Somaliland.
2. Waa inuu si rasmi ah u degan yahay degmada uu iska sharaxayo.
3. Waa inuu muslin yahay kuna dhaqmaa diinta Islaamka.

4. Qofka isku taagaya doorashada Golayaasha Deegaanka waa inuu/aanay da'diisu/deedu ka yaraan 25 jir.
5. Waa inuu ku sifoobay xilkas, dhaqan toosan bulshada dhexdeeda.
6. Waa in aanu ku dhicin xukun ciqaabeed oo maxkamad horteed kaga cadaadey 10kii sanno ee u dambeeyay.
7. Waa inuu leeyahay aqoon dugsi sare haddii uu iska sharaxayo degmooyinka darejada A iyo B. Hadii uu iska sharaxayo degmooyinka derajada C waa inuu lahaado aqoon dugsi dhexe ugu yaraan ama wixii u dhigma.
8. Waa inuu yahay cashuur bixiye degmada uu degan yahay ama uu ka qayb qaatey si mutadawacnimo ah hawlo dan guud ah ee degmadaas.

Qodobka 26aad
Ururada u Gudbi Waaya Xisbi

Murashixiinta Ururada ku guulaysan waaya inay u gudbaan xisbi hasayeeshee, doorashada Golayaasha degaanka ee degmooyinka, ee iyagu ku guulaysta kuraas, waxa ku waajib ah inay ku biiraan saddexda xisbi ee la ansixiyey midkood.

Qodobka 27aad
Shuruudaha Murashaxa Madaxweynaha & Ku xigeenka Madaxweynaha

1. Shuruudaha murashaxa Madaxweynaha iyo ku xigeenka Madaxweynaha waxay ahaanayaan kuwa ku tilmaaman Qodobka 82aad Dastuurka JSL.

2. Xubnaha isu taagaya doorashada Madaweynaha iyo ku xigeenka Madaxweynaha waa inay ka mid yihiin xisbi diiwaan-gashan ama ansaxsan, soona sharaxay.

Qodobka 28aad
Qaabka soo Bandhigida Murashaxiinta

1. Liiska murashaxiinta golaha degaanka waxaa soo bandhigaya Guddiga degmada ee Ururka/xisbiga, waana in si cad loo soo muujiyaa magaca murashaxa oo affaran, meesha uu ku dhashay iyo sanadkii uu dhashay; haddii ay jiraan dad isku magacyo ah waa in la sheego naanaysta (haddii ay jirto), waxa kale oo la soo muujinayaa degmada laga sharaxay.

2. Liisaska murashaxiinta ururka/xisbiga waxa kale oo la soo raacinayaa: -

a) Caddeynta shaqo ka tegidda ee ku xusan Qodobka 8aad ee Xeerkan.
b) 4 koobi oo saxeexan oo ay si wanaagsan uga muuqato astaantii iyo shaanbadii ururku/xisbigu.
c) Caddeyn uu bixiyey murashax kastaa oo uu ku muujiyey inuu ogol yahay murashaxnimada iyo inuu buuxiyey shuruudaha ku xidhan
d) Rasiidhada bixinta deebaajiga murashaxnimo ee Wasaaradda Maaliyadda ee ku xusan Qodobka 30aad ee Xeerkan.

3. Muran kasta oo ka dhasha xeraynta ama bandhigga liis murashaxiin oo ka soo baxa xisbi/urur gudahiisa waxa go'aan ka gaadhaya guddida fulinta ee xisbiga/ururka arrintu khusayso.

4. Murashaxa isusoo sharraxay Jagada Madaxweynaha ama Ku-xigeenkiisu waxa uu xaq u leeyahay in uu ka tanaasulo. Hasayeeshee waa in uu qoraal rasmi ah usoo gudbiyo Xisbigii uu ka sharaxnaa iyo Komishanka Doorashooyinka Qaranka ugu yaraan 30 maalmood ka hor taariikhda cod-bixinta.

5. Xisbigii uu marashaxaasi ka sharraxnaa waxa uu soo beddeli karaa oo keliya 20 maalmood ka hor taariikhda cod-bixinta.

6. Haddii mid ka mid ah murashixiinta Madaxweynaha ama Ku-xigeenkiisa ee Xisbiyada Siyaasaddu uu geeriyoodo kadib marka lasoo gudbiyo liiska murashixiinta, waxa uu xisbiga ay khuseysaa xaq u leeyahay in uu soo beddesho 20 maalmood ka hor taariikhda cod-bixinta.

7. Haddii uu murashaxu geeriyoodo 20 maalmood ee ugu danbaysa gudahooda, xisbigaasi xaq uma laha in uu soo badasho. Xaaladaha ku saabsan bannaanaanshaha Jagada Madaxweynaha ama Ku-xigeenkiisa ee ku xusan Qodobbada 86aad, iyo 89aad ee Dastuurka, waxa loo tixraacayaa Dastuurka.

8. Haddii muddada lagu cayimay Faqradaha 5aad iyo 6aad ee 20ka maalmood ah ay Xisbiyadu ku soo beddeli waayaan Murashaxii ay jagadiisu bannaanaatay sababaha ku xusan farqadaas awgood, magaca murashaxa jagadiisu bannaanaatay ayaa lagu tartamayaa.

Qodobka 29aad
Astaamaha Liistooyinka Murashaxiinta

1. Astaamaha murashixiinta doorasha Madaweynaha iyo ku-xiggeenkiisu waxay ahaanayaan astaamaha xisbiyada qaran ee soo sharaxay.

2. Astaamaha liisaska murashixiinta ururada/xisbiyada ee doorashooyinka golayaasha deegaanka ee habka liiska furan waa in ay kala duwanaadan marka la soo bandhigayo, Kommishanka Doorashooyinka Qaranka ayaa ku soo saaraysa xeer-nidaamiye habka loo qeybinayo iyo shuruudaha isticmaalkooda.

3. Komishanka Doorashooyinka ayaa u astayn doona murashax kasta astaan u gaar ah oo uu kaga duwan yahay/tahay murashixiinta kale.

4. Astaamuhu waa in ay noqdaan qaar kala duwan oo si dhibyar loo aqoonsan karo, waana in aanay ka muuqan calaamado dawladeed, qabyaaladeed, dariiqo ama diimeed, ayna waafaqsanyihiin xeer-nidaamiyaha Kommishanka Qaranka ee ku xusan faqrada 2aad ee Qodokan.

Qodobka 30aad
Deebaaji

Murashaxiinta u tartamaya xilalka waxay bixinayaan deebaaji aan celin lahayn, oo kala noqonaya sidan: -

a) Sl.Sh. 100,000, 000 (Boqol Milyan oo Shilin) Murashaxiinta Madaxtooyada midkiiba;

b) Sl.Sh 5,000,000 (Shan Milyan oo Shilin) Murashaxiinta Golayaasha Deegaanka midkiiba.

Qodobka 31aad
Qabashada Liisaska Murashaxiinta

1. Liistooyinka murashaxiinta Madaxweynaha & ku xigeenkiisa waa in la geeyo xafiiska Komishanka, ka hor lixda galabnimo maalinta 45aad inta aanay codbixintu dhicin, kuwa murashaxiinta degaanadana la geeyo xafiisyada doorashada ee degmooyinka ka hor 6da galabnimo maalinta 75aad intaanay codbixintu dhicin, iyadoo ay dhan yihiin lifaaqyadiisa ku tilmaaman Xeerka.

2. Xafiiska Komishanka ama xafiisyadiisa doorashada ee degmooyinka waxay hubinayaan in murashaxiinta liisaska ku qorani buuxinayaan dhamaan shuruudaha u dhigan heerkooda, Murashaxa aan buuxin shuruudaha waxa lagu celinayaa urur/xisbigii soo sharaxey si ay bedelkiisa u keenaan muddo loo cayimey, oo aan ka badnayn 72 saacadood.

Qodobka 32aad
BandhigidaLiisaska Murashaxiinta

1. Komishanka iyo xafiisyadooda degmo kasta waa inay diyaariyaan qaabka bandhigidamurashaxiinta iyagoo u habaynaya siday u kala horeeyaan, kana muuqato astaamahoodii.

2. Komishanka iyo xafiisyadiisa goob kasta oo cod-bixineed waa inay qoraal ahaan u diyaariyo qaab soo bandhigida liisaska murashaxiinta degmada iyadoo lagu dhajinayo goobaha cod-bixinta degmada.

3. Komishanka iyo xafiisyadiisu waa inay 30 maalmood ka hor taariikhda codbixinta ku dhajiyaan liisaska murashaxiinta degmada goobaha fagaarayaasha, boodhadhka ogeysiiska, xafiisyada Dawladaha Hoose IWM.

QAYBTA 5AAD
OLOLAHA DOORASHOOYINKA

Qodobka 33aad
Bilowga iyo Dhamaadka Ololaha Doorashada

1. Ololaha doorashooyinku wuxuu bilaabmayaa marka la soo dhejiyo ogeysiiska ku xusan Qodobka 32aad ee Xeerkan, waxaanu dhamaanayaa 48 saac ka hor taariikhda la qabanayo cod-bixinta.

2. Komishanka Doorashooyinka Qaranka ayaa go’aaminaya muddada uu socon doono ololaha doorashooyinka Madaxtooyada iyo Goleyaasha Deegaanka iyaga oo qiimaynaya xaalada markaa taagan, waxana ku waajib ah in ay siiyaan xisbiyada/ururada tartamaya tiro maalmo ah oo is-leeg.

3. Jadwalka ololaha doorashada waxaa soo saaraya Komishanka Doorashooyinka, muddada ololaha doorasho waa in aanay ka yaraan 21 maalmood.

Qodobka 34aad
Qabashada Shirarka & Banaan-baxyada

1. Komishanka Doorashooyinka Qaranku waxa uu diyaarinayaa soona saarayaa shaxda isku-soo-baxyada iyo dhoollo-tusyada qorshaysan ee Xisbiyada/Ururadda loogu qoondeeyey tiro maalmo ah oo is-leeg.
2. Wasaaradda Arrimaha Gudaha, Guddoomiyayaasha Gobollada iyo Degmooyinka waxaa waajib ku ah in ay ku dhaqmaan shaxda ay soo saareen Komishanka Doorashooyinku xiliga ololaha doorashada.
3. Magaalo/tuulo kasta waxa banaan bax ka samayn kara hal xisbi/urur maalintiiba.

Qodobka 35aad
Muuqaalka Boodhadhka

1. Muuqaalka boodhadhka iyo waraaqaha dacaayadaha ololaha doorashada iyo fariimaha ololaha doorashada ee xisbi/urur/murashax waxaa ogolaanaya Komishanka Doorashooyinka Qaranka isla markaana joojinaaya haddii ay ka soo horjeedaan Xeerarka iyo Anshaxa Guud. Mana jirto waxa cashuur ah oo laga bixinayayaaarrintaas.

2. Lama oggola in boodhadhka iyo waraaqaha ololaha doorashooyinka lagu dhejiyo masaajidada, xafiisyada & gaadiidka dawladda, xarumaha diblomaasiyiinta, xafiisyada Komishanka Doorashooyinka Qaranka & ururada caalamiga ah, ururada bulshada, goobaha wax barashada iwm.

Qodobka 36aad
Hub iyo Lebbis Ciidanimo

Shirarka iyo banaan-baxyada ololaha doorashooyinka waxa ka reebban in loo qaato hub iyo lebbis ciidan ama wax u eg.

Qodobka 37aad
Wakiilada Axsaabta/ururada

1. Guddiyada dhexe ama kuwa gobolada/degmooyinka ee ururadu/xisbiyadu waxay wakiil leh xaqa cod-bixinta u soo diran karaan goob kasta oo cod-bixin ka dhacayso oo ay murashaxiin ku leeyihiin. Waxa kale oo ay keeni karaan bedelkiisa haddii uu maqnaado.

2. Wakiilada ay ururadu/axsaabtu soo dirsadeen waa inay goob-joog ahaadaan marka xafiiska doorashadu hawsha hayo, soona jeediyaan wixii tabasho ama cabasho ah ee ay qabaan (haddii ay jirto), taas oo la diiwaangelinayo.

3. Magacyada wakiilada xisbiyada/urrurada waa in loo geeyo Komishanka ama xafiisyadiisa 20 maalmood ka hor taariikhda cod-bixinta. Komishanka ama xafiisyadiisu wuxuu siinayaa wakiil kasta qoraal ogolaansho ah oo u fasaxaya inuu geli karo kana hawl geli karo goobta cod-bixinta ee loo soo diray.

4. Waxaa lagu soo xulayaa wakiillada Axsaabta/Ururrada Shuruudaha hoos ku xusan:

a) Waa in uu yahay/tahay muwaadin Somaliland u dhashay;
b) Waa in aanu/aanay da'diisu/da'deedu ka yarayn 25 jir sannadka doorashada la qabanayo;
c) Waa in uu/ay wax qori karo/karto waxna akhriyi karo/karto;
d) Waa in uu yahay/tahay qof xilkas ah oo dhaqan toosan.

e) Waa in uu/ay u hogaansamo shuruucda iyo xeerarka doorashooyinka ee khuseeya shaqadiisa/deeda.

QAYBTA 6AAD
HAWLAHA DIYAARINTA DOORASHADA

Qodobka 38aad
Qalabka Goobta Doorashooyinka

1. Komishanka Qaranka ee doorashooyinku waa inay goob cod-bixineed kasta u diyaarisaa qalabkan:

a) Nuqul Xeerkan ka mid ah.
b) Xidhmo lingaxan oo ay ku jirto shaambaddii goobta cod-bixinta oo ay la socdaan khadkii iyo khadeeyihii.
c) Xidhmo lingaxan oo ay ku jiraan waraaqihii cod-bixintu.
d) Sanaadiiqdii cod-bixinta lagu ridayay.
e) Weel lagu qaado waraaqaha cod-bixinta.
f) Liiska rasmiga ah ee cod-bixiyayaasha goobta.
g) Saddex foom oo lagu qoro hawl-galka cod-bixinta.
h) Foom leh khaanado jeexjeexan.
i) Qalimo-biiro ku filan calamadaynta warqadaha cod-bixinta.
j) Ugu yaraan 5 waraaqadood oo tusinaya qaabka cod-bixiyayaashu u calaamadaynayaan warqadaha cod-bixinta.
k) Quraarad ah khadka aan tirtirmi karin ee la marinayo cod-bixiyayaasha.
l) Qalabka qoraalada kala duwan ee loo baahan karo.
m) Liiska rasmiga ah ee cod-bixiyayaasha loo qoondeeyay inay codkooda ka dhiibtaan goobtaa cod-bixineed.
n) Mastarad aanu dhererkeedu ka yaraanin khaanadaha liiska ee cod-bixiyaha macluumaadkiisu ku qoran yihiin.

2. Qalabka ku xusan c, d, e, f, g, ee ku tilmaaman faqradda xubinta hore waa inay ahaadaan laba laba

oo si fiican loo kala calaamadiyaa haddii wadajir loo qabanayo laba doorasho.

3. Komishanku waa inay xafiiska dhexe ee doorasho iyo degmo/gobol kasta u diyaarisaa qalabkan:

a) Nuqul Xeerkan ah.
b) Xidhmo lingaxan oo ay ku jirto shambaddii xafiiska degmada, gobolka ee doorasho oo ay la socdaan khadkii iyo khadeeyihii.
c) Saddex foom oo lagu qorayo hawlgalka cod-bixinta xafiiska doorashada ee degmada/gobolka.
d) Foom leh shax jeex-jeexan (tabulation forms).
e) Qalabka wax lagu qoro oo kala duwan (stationary).

4. Qalabka xafiis kasta oo doorasho waa in lagu rido saxarad gaar ah. Saraxadda waa in la xidho oo la lingaxo. Komishanku waa inay qalabkaas diraan wakhti ku haboon iyadoo la socdaan sanaadiiqdii codka lagu ridayey, waxaana loo dirayaa xafiisyada doorashada degmada/gobolka oo u sii gudbinaya goobaha cod-bixinta.

5. Komishanku wuxuu tirada waraaqaha cod-bixinta ee goobta codbixinta ku jaan-gaynayaa tirada codbixiyayaasha goobta cod-bixinta eeku cad liiska rasmiga ah ee cod-bixiyayaasha goobtaas cod-bixineed oo lagu daray tirada dadka ka hawlgelaya goobta cod-bixinta oo ka kooban hawlwadeennada xafiiska doorasho ee goobta cod-bixinta, wakiilada xisbiyada ee goobta cod-bixinta iyo ciidanka booliska ee sida rasmiga ah ugu xilsaaran ilaalinta nidaamka doorashada ee goobta cod-bixinta.

6. Komishanku waxa uu goob kasta oo cod-bixineed u diyaarinayaa waraaqo cod-bixineed oo dheeraad ah oo aanay tiradoodu ka badnayn 2% tirada waraaqaha ee ku xusan farqadda 5aad ee Qodobkan, lambarradooda iyo goobaha cod-bixineed ee loo kala dirayana lagu qorayo diiwaan gaar ah oo Komishanka Doorashooyinka

Qaranku leeyahay, waxana goobtaa loogu ridayaa buqshad xidhan oo gaar ah oo lagu rido sanduuqa doorashada ee goobta cod-bixineed.

7. Waraaqaha dheeraadka ah waxa loo adeegsanayaa oo keliya beddelaadda waraaqaha cod-bixineed ee xumaada intaan lagu codayn, taas oo ay waajib tahay in ay ku wada qancaan guddoomiyaha iyo wakiilada axsaabta/Ururrada u jooga goobta codbixinta. Mar kasta oo warqad ka mid ah waraaqaha dheeraadka ah lagu codeeyana waa in la diiwaan-geliyaa asbaabaha kalifay.
8. Komishanku waa inay xafiisyadooda degmo/gobol u diyaariso waraaqo codbixineed oo dheeraad ah oo ku lingaxan kiishash si loo siiyo xafiiska doorasho ee soo codsada, iyadoo ay waajib tahay in ay soo sababeyaan, waxana la guddoonsiinayaa guddoomiyaha goobta cod-bixinta**.**

9. Komishanka Doorashooyinka Qaranku isaga oo qiimeeyanaya baahida xafiisyada gobolada, degmooyinka iyo goobaha cod-bixinta, waxa uu awood u leeyahay in uu kordhiyo, dhimo, ama qalab cusub oo lagama maarmaan ah ku darro qalabka loo dirayo goobaha doorashooyinka, waana in uu go'aan Komishan kusoo saaraa.

Qodobka 39aad
Waraaqaha Cod-bixinta

1. Waraaqaha cod-bixinta waa inay ku daabacan yihiin astaamaha ururada/xisbiyada oo kor u taagan si afar gees ah. Astaan kastaa waa inay leedahay meel banaan oo loogu talagalay inuu cod-bixiyuhu ku muujiyo codkiisa.

2. Komishanka Doorashooyinka ayaa go'aamin doona Astaamaha kale ee ay yeelanayso waraqada codbixintu.

Qodobka 40aad
Habaynta Liisaska Rasmiga ah iyo Goobaha Codbixineed

1. Goob kasta oo codbixinta laga dhiibanayaa waa inay lahaato laba ilo-xidhoo yar yar oo loogu talagalay in lala galo calaamadaynta waraaqaha cod-bixinta loona habeeyo in qarsoodi codka loogu dhiibto.

2. Sanaadiiqda cod-bixinta lagu ridayaa waa inay yaaliin meel muuqata ama hareeraha ka xigaan miisaska guddoomiyaha goobta cod-bixinta.

3. Liiska dadka ka diiwaan-gashan isku goob doorasho, waxa ay qoraal ahaan u kala horaynayaan siday xuruuftu u kala horreeyaan iyadoo laga duulayo magacooda 1aad, haddii ay ku kala bixi waayaana magacooda 2aad, haddii ay kaas ku kala bixi waayaana kooda 3aad, haddii ay kaas ka sinmaanna kooda 4aad.

Qodobka 41aad
Ogeysiinta Liiska Murashaxiinta

1. Halka nuqul ee ku xusan Qodobka 32aad ee Xeerkan waa in lagu dhejiyo meel la wada arki karo oo ka mid ah xafiiska doorashada ama goobta cod-bixinta gudaheeda iyo dibeddeedaba.

2. Nuqulka ogaysiinta ee ku xusan Qodobka 32aad ee Xeerkan oo Komishanku ka soo sameeyay liiska murashaxiinta oo u kala horeeya sidii loogu soo gudbiyay waa in lagu dhejiyo banaanka xafiisyada doorashada iyo gudaha meel la wada arki karo.

Qodobka 42aad
Qaybinta Qalabka Doorashada

1. Xafiiska doorashada degmadu waa inuu hubiyo in goob kasta oo cod-bixin ka dhacayso in la geeyo wixii qalab ah ee loo baahan yahay ugu danbayn markay

saacadu tahay 6:00 saac ee subaxnimo maalinta cod-bixinta.

2. Komishanku waa inuu geeyo xafiiska doorashada degmada qalabka loogu talagalay cod-bixinta ugu dambayn 4ta galabnimo maalinta ka horaysa codbixinta.
3. Goob kasta oo cod-bixineed waa in la siiyo:-

a) Nuqul muujinaya magacyada hawlwadeenada goobta.
b) Nuqul muujinaya wakiilada ururada/axsaabta ee goob-jooga ahaanaya.

QAYBTA 7AAD
BILOWGA HAWLAHA GOOBTA CODBINTA

Qodobka 43aad
Xafiiska Goobta Cod-bixinta

1. Guddoomiyaha goobta cod-bixintu markuu helo qalabka ku xusan Qodobka 42aad waa inuu: -

a. Diyaariyo goobta codbixinta xafiiska oo uu hubiyayaasha iyo xoghaynta, u sheego inay yihiin hawlwadeenadii goobta isla markaana la socodsiiyo sida ay hawsha loo xilsaaray u gudanayaan.
b. Hubiyo in Wakiilada axsaabta/ururada ee loo soo ogolaaday inay goob-joog ahaadaan inay joogaan.
c. Markuu hubiyo inay saxaraduhu lingaxan yihiin waa inuu furo saxarada oo hubiyo inay dhan yihiin qalabkii, waana inay goob-joog ahaadaan Hawlwadeenadii goobta iyo wakiiladii ururada/axsaabtu.
d. Markuu hubiyo isaga iyo hawl-wadeenadiisa iyo wakiiladu in xidhmooyinka ay ku jiraan shaambadda goobta iyo waraaqaha cod-bixintu lingaxan yihiin, waa inuu furo xidhmooyinka oo waraaqaha cod-bixinta la dhaco shaambada goobta, oo si nidaamsan ugu ilaaliyo meel xafidan.

Waxaa reebban in uu markaas joogo qof aan ahayn inta goobta ku qoran.

e. Inuu hubiyo in ogeysiinta ay ku qoran yihiin tilmaamaha cod-bixinta iyo liisaska murashaxiintu ku dhegan yihiin meelihii loogu talagalay.
f. Inuu hubiyo in qalabkii loo baahnaa ee cod-bixinta loogu talagalay loo agaasimay sida xeerku tilmaamayo, si hawsha doorashu si hufan ugu hirgasho.

2. Waa inuu diiwaan-geliyo dhamaan hawlgalka kor ku xusan in la fuliyey. Qoraalka waa inay ku cadaato shaambadda goobta, tirada waraaqaha cod-bixinta ee goobta cod-bixintu heshay.

3. Waa inuu markaa ka saxeexo hawlwadeenada iyo wakiiladaba in wax waliba sidii loogu talagalay yihiin.

4. Markuu hubiyo guddoomiyaha goobta cod-bixintu in hawshaasi qabsoontay waa inuu ku dhawaaqo in cod-bixintu furan tahay.

5. Haddii ay xisbiyadda siyaasaddu goob cod-bixineed usoo diran waayaan wakiilo, hawsha doorashadu u xannibmi mayso, hawl-wadeenada Komishanka ee goobtuna shaqadooda way wadanayaan.

6. Komishanka Doorashooyinka Qaranku waxa uu soo saarayaa habraacyo dhamays tiran oo lagu faahfaahinayo hawlqabadka goobta codbixinta, kaas oo hawlwadeenada goobta lagu tababari doono.

Qodobka 44aad
Awoodda Guddoomiyaha Goobta Cod-bixinta

1. Guddoomiyaha goobta cod-bixinta waxa waajib ku ah inuu ilaaliyo nidaamka inta doorashadu socoto. Booliska ayuu ku amri karaa inuu qof goobta dibedda uga saaro ama in la qabto qof gef ku sameeyay hawsha doorashada ama qof waali ka muuqato.

2. Booliska looma ogola inuu galo gudaha goobta cod-bixinta haddii aanu Guddoomiyuhu amrin.

3. Saraakiisha Booliska, masuuliyiinta dawladda, hawlwadeenada goobta, wakiilada axsaabta/ururada, goob-joogayaasha caalamiga ah iyo kuwa maxaliga ah, waa in ay fuliyaan codsiyada Gudoomiyaha goobta si loo hubiyo in si dhib yar codka loo bixiyo oo aanay dhicin in lagu ururo miiska hawl-wadeenada ama goobta agteeda.

4. Gudoomiyaha goobta cod-bixinta iyo xubnaha Komishanka heer qaran, gobol iyo degmo, waxay xaq u leeyihiin inay isticmaalaan awoodaha ku xusan farqadaha Qodobkan.

Qodobka 45aad
Gelidda Goobta Cod-bixinta

1. Xafiiska goobta cod-bixinta waxa geli kara dadka maamulaya xafiiska iyo kuwa ka wakiilka ah axsaabta/ururada iyo kuwa codka bixinaya.

2. Waxa reebban in cod-bixiyayaashu hub la yimaadaan goobta, markiiba qof ayaa gelaya, iyadoo lookala hor marinayo sidii loo soo kala horeeyay, hasayeeshee waa in tixgelin la siiyaa inuu ugu hormaro haddii ay jirto qof naafo ah, hooyo uur leh ama ilmo sidata, qof waayeel ah, ama qof ka shaqaynaya hawsha doorashada oo doonaya inuu codkiisa bixiyo.

Qodobka 46aad
Talaabooyinka Ka Horeeya Cod-bixinta

1. In uu Kaadhkiisa cod-bixinta u dhiibo Guddoomiye-ku-xigeenka goobta cod-bixinta, si uu u hubiyo inuu yahay kaadh cod-bixineed oo sax ah (valid), isaga ooka hubinaaya tilmaaha kaadhka codbixiyaha liiska codbixiyayaasha ansaxa ah.horena aan loogu codayn maalintaa codbixinta,isla markaana hubiyo in far-

yaradiisa bidix, haddii aanu lahaynna far-yaradiisa midig, haddii aanu taana lahayna meelaha muuqda ee jidhkiisa inaanu kaga oollin khadka aan masaxmini, dabadeedna uu kaadhka ugu gudbiyo xoghayaha goobta, iyadda oo ay kaadhka isha sii marinayaan wakiila xisbiyaddu, haddii ay goobta ku sugan yihiin.

2. Marka uu xoghayaha goobtu ka helo magaca kaadhka ku qoran liiska rasmiga ah ee cod-bixiyayaasha goobta, isla markaana uu hubiyo inay is waafaqsanyihiin lambarka kaadhka ku qoran iyo lambarka kaadhka ugu diiwaangashan liiska cod-bixiyayaashu, waa in uu codbixiyuhu suulka bidix saaro meesha liiska codbixiyayaasha ah ee loogu talo galay.

3. In tallaabooyinka farqadda sare ee Qodobkan ku xusan u guto si dhamaystiran oo nidaamka waafaqsan, kuna wada qancaan hawlwadeenada iyo wakiilada axsaabtu ee goobta codbixinta ku sugan ayaa cod-bixiyaha loo goyn karaa warqadda cod-bixinta.

4. Komishanka Doorashooyinka Qaranka ayaa xaddidi doona tiradda codbixiyayaasha ee hal goob ka codaynaya, iyaga oo u kala qaybin kara haddii tirada codbixiyayaasha ee hal goob ka codayn karaa ay ka bataan tiro xaddidan oo Komishanku goyn doono, iyaga oo ku xisaabtamaya in dhamaan codbixiyayaasha diiwaagashani codkooda wada dhiiban karaan maalinta codbixinta.

Qodobka 47aad
Cod-bixiyayaasha aan Codka Dhiiban Karin

1. Waxa codkiisa dhiiban kara cod-bixiyaha taga goobta cod-bixinta, ee buuxiyey shuruudaha codbixinta.

2. Haddii uu jiro qof ay naafonimo u diidey inuu codkiisa bixiyo guddoomiyaha goobta cod-bixinta ayaa u ogolaanaya in cod-bixiye kale oo uu aaminsan yahay inuu gacan siiyo oo ka caawiyo sidii uu codkiisa u dhiiban lahaa.

3. Haddii uu jiro qof waayeel ah ama aan fahmi karayn halka uu warqadda ka calaamadinayo, guddoomiyaha goobta codbixintu wuxuu amrayaa in qof uu ku kalsoon yahay ama haddii aanu jirinna hawlwadeenadda goobtu ay gacan ka siiyaan oo ay ka caawiyaan sidii uu codkiisa u dhiiban lahaa. Wakiilada xisbiyada/ururrada waa in la tusaa cida uu doortay, codbixiyuhu ee loo calaamadiyey.

4. Xoghayaha goobta cod-bixinta ayaa qoraalka gelinaya sababta loo ogolaaday in qofkaas naafada ah laga kaalmeeyo sidii uu codkiisa u bixin lahaa, waxa kale oo uu qoraalka ku muujinayaa qofka naafada ah iyo qofka kaalmeeyey.

QAYBTA 8AAD
HAWLGALKA CODBIXINTA

Qodobka 48aad
Nidaamka Cod-bixinta

1. Marka la dhamaystiro hawlaha ku xusan Qodobka 46aad ee ayuu guddoomiyaha goobtu:

a) Cod-bixiyaha u goynayaa warqadda codbixinta isagoo xaqiijinaya in dabadii hadhaaga ahayd ee warqadda cod-bixineed ku hadhay buugga, hubinayana in shaanbadii goobtu ku taalo, kuna wareejinayaa si uu ugu soo codeeyo;
b) Kaadhka codbixiyaha u gudbinayaa hubiyaha goobta;
c) xariijin ka talaabinayaa magaca codbixiyaha iyo dhamaan xogta kale ee cod-bixiyaha eeku qoran khaanadaha cod-bixiyahaas ee liiska, isaga oo adeegsanaya mastaradda iyo qalin, ilaaliyana in

magaca cod-bixiyaha iyo xogtiisa kaleba la akhriyi karo xariijin marinta ka dib.

2. Haddii uu arko cod-bixiyuhu intaanu codayn in warqadda cod-bixiyuhu aanay dhammayn ama ay jeexan tahay, ama aanay lahayn shaanbadii goobta wuu soo celinayaa, waxaanu codsanayaa in lo beddelo, dhacdadaasna waa in la diiwaangeliyaa.

3. Cod-bixiyuhu wuxuu dabadeed gelayaa ilo-xidhka waraaqaha lagu soo calaamadiyo.

4. Isaga oo adeegsanaya mid ka mid ah qalimadda goobta, ayuu codbixiyuhu calaamadinayaa halka loogu talo-galay ee ka mid ah qaybaha warqadda ee u gaarka ah xisbiga/musharraxa uu doonayo inuu u codeeeyo, dabadeena wuu soo laalaabayaa warqadda kana soo baxayaa qolka calaamadinta warqadda.

5. Intaa kadib ayuu cod-bixiyuhu wuxuu ku ridayaa warqaddiisa cod-bixinta sanduuqa cod-bixinta.

6. Cod-bixiyuhu wuxuu dabadeed u imaanayaa hubiyaha oo loo soo gudbiyey kaadhkiisa, kaas oo faryaradiisa bidix u marinaaya khadka aan masaxmin, haddii aanu far-yaro bidix lahayna, far-yarada gacanta midig, haddii aanu labada far-yaro midna lahayna farta kale ee kusoo xigta iyadoo gacanta bidix mudnaanta khadaynta la siinayo, haddii aanu laba gacmood midna lahayna meeshii kale ee jidhkiisa ah ee muuqanaysa.

7. Intaas kadib ayuu hubiyahu siinayaa cod-bixiyaha kaadhkiisii, cod-bixiyuhuna waa in uu si deg-deg ah uga baxaa goobta cod-bixinta isaga oo anshaxa dhawraya.

8. Qof kasta oo ka mid ah hawl-wadeenadda doorasho ee goobta cod-bixinta, wakiillada xisbiyadda ee goobta cod-bixinta iyo ciidanka booliiska ee sida rasmiga ah

ugu xilsaaran ilaalinta nidaamka doorashada ee goobta cod-bixintu, wuxuu codkiisa dhiiban karaa (isaga oo u maraya tallaabooyinka ku xusan 1-6 ee Qodobkan) isla marka goobta codbixinta la diyaariyo, ee hawl-wadeenada goobta cod-bixintu iyo wakiillada xisbiyadda ee goobta-codbixintu ay isla hubiyaan in kaadhka qofkaasi yahay mid sax ah (valid) horena aan loogu codayn, foomka uu Komishanka Doorashooyinku Qaranku u soo diyaariyena lago qoro:

a) Magaciisa oo afarran;
b) Lambarka iyo goobta uu ka diiwaangashan yahay;
c) Lambarka iyo magaca goobta uu ka codaynayo;
d) Xilka uu ka hayo goobta cod-bixinta;
e) Saxeexa suulkiisa bidixna uu dhiga meesha foomka loogaga talo-galay.

9. Qof kasta oo ka mid ah dadka ku xusan farqadda 8aad ee Qodobkan waxa kaadhkiisa codbixinta haynaya, guddoomiyaha Goobta cod-bixinta oo dib usiin kara uun ka dib marka lasoo gebagebeeyo hawsha doorasho ee goobta cod-bixinta.

10. Guddoomiyaha goobtu wuxuu ku ilaalinayaa hawl-wadeennada kale ee xafiiska doorasho ee goobta gudashada xilkooda, waxaanu u gacan bannaanaanayaa kala-socodsiinta hawsha goobta.

11. Guddoomiyuhu wuxuu awood u leeyahay inuu debadda uga saaro cod-bixiyaha cudur-daar la'aan dhex meeraysta goobta iyo inuu cod-bixiyayaas dib ugu soo celiyo warqadda cod-bixinta. Cod-bixiyayaas waxa loo oggolaanayaa inuu codkiisa dhiibto ka dib marka dadka safka taagani codkooda wada dhiibtaan.

12. Haddii uu cod-bixiye la yimaaddo goob cod-bixineed kaadh aan waafaqsanayn goobtaas, Hubiyuhu wuxuu u

tilmaamayaa goobta cod-bixineed ee uu kaadhkiisu waafaqsan yahay.

13. Cod-bixiye kasta oo sita kaadh codbixineed oo aanu lahayn ama waraaqo cod-bixineed oo dheeraad ah ama ka duwan kuwa la isticmaalayo, Guddoomiyuhu wuxuu si deg-deg ah u amrayaa in laga qaado, waxaanu si deg-deg ah ugu dhiibayaa ciidanka nabadgelyada si dacwad loogu oogo, dhacdadaasna qoraal ayaa lagu diiwaangellinayaa.

Qodobka 49aad
Muddada Cod-bixinta

1. Hawlgalka cod-bixintu waa in la dhamaystiro hal maalin gudaheed oo ka bilaabmaysa 7:00 saac ee subaxnimo kuna dhamaanaysa 6:00 fiidnimo.

2. Cod-bixintu way soconaysaa wakhtiga xidhitaanka la tixgelin maayo, haddii ay jiraan cod-bixiyayaal safka ku jira oo aan welli codkooda bixin ilaa ay ka dhamaanayaan.

3. Marka ay saacadu gaadho 6:00 fiidnimo, askarta ilaalinaysa safku waxa ay calaamadin doonaan qofka ugu danbeeya dadka taagan safka, waxaanay u ogolaan doonaan in ay codeeyaan inta safka ku jirta oo kali ahi.

4. Komishanka Doorashooyinka ayaa go’aamin doona goobaha xaalado gaar ahi la soo darsaan maalinta doorashada.

Qodobka 50aad
Go'aanka Cabashooyinka ee Goobta Cod-bixinta

1. Hawlwadeenadagoobta cod-bixintu waa inuu si ku meel gaadh ah go'aan uga gaadho cabashooyinka (haddii ay jiraan) oo ay ka mid yihiin kuwa af ahaan loo soo jeediyey iyo wixii muran ah ee ku hawl-galka goobta cod-

bixinta. Cabashooyinka iyo muranadaas waa in qoraal ahaan loo diiwaan-geliyo.

2. Haddii ay jirto amni darro halis galin karta hawlwadeenada goobta iyo dadka codbixiyayaasha, guddoomiyaha goobtu waxa uu si ku meel gaadh ah u xidhayaa goobta codbixinta, waana in uu sida ugu dhakhsaha badan u soo wargaliyaa Komishanka Doorashooyinka ee heer degmo, gobol, iyo heer qaran.

QAYBTA 9AAD
TIRINTA CODADKA

Qodobka 51aad
Hawsha ka Horaysa Tirinta Codadka

1. Markay cod-bixiyayaashu codkooda bixiyaan guddoomiyaha goobtu wuxuu cod sare ku dhawaaqayaa inay cod-bixintu xidhan tahay.

2. Markuu guddoomiyaha goobtu ka ururiyo miiska dhamaan waraaqaha iyo qalabka aan tirinta wax ahmiyad ah u lahayn wuxuu bilaabayaa hawsha soo socota: -

   a) Wuxuu hubinayaa tirada cod-bixiyayaasha isagoo ka eegaya tirada waraaqaha codbixinta.
   b) Wuxuu ururinayaa oo tirinayaa waraaqaha cod-bixinta ee aan la isticmaalin waxaanu ku ridayaa buqshadda 1aad.
   c) Wuxuu xaqiijinayaa oo saxeexiisa ku muujinayaa waraaqaha doorashada ee xumaaday ama aan hagaagsanayn ee ay soo celiyeen cod-bixiyayaashu, ama la arkay inay xun yihiin, waxaanu ku ridayaa buqshada 2aad.

Qodobka 52aad
Hawsha Tirinta Codadka

1. Marka guddoomiyaha goobtu dhameeyo hawsha ku xusan Qodobka 51aad wuxuu bilaabayaa tirinta waraaqaha cod-bixinta ee sanduuqa ku jira. Si taa loo fuliyo guddoomiye ku-xigeenku wuxuu markiiba sanduuqa ka soo saarayaa hal warqad cod-bixineed, wuxuuna u dhiibayaa guddoomiyaha, guddoomiyuhuna wuxuu furayaa warqaddii codbixinta oo cod sare ku dhawaaqayaa ururka/xisbiga codka lagu siiyey; warqadaas waxa guddoomiye ku-xigeenku u sii gudbinayaa Hubiyaha oo tusi doona wakiilada Xisbiyada/Ururada, markaas xoghayaha ayaa gelinaya foomka khaanadaysan ee loogu talagalay ururka/xisbiga codkaas helay waxaanu warqadaas ku ridayaa buqshada 3aad, iyada oo u kala xidhan xisbi/urur ama murashax.
2. Ma banana in sanduuqa laga soo saaro warqad kale oo cod-bixineed inta tii ka horaysay laga dhamaynayo ee buqshadda lagu ridayo. Hawsha waxa maamulaya hawl-wadeenada goobta cod-bixinta oo keliya.

3. Guddoomiyaha goobtu markuu dhameeyo tirinta, wuxuu hubinayaa tiradaguudee waraaqaha cod-bixinta, iyo inay isle'ekaadaan tirada codadka ururada/axsaabtu guud ahaan heleen, tirada codadka lagu muransan yahay, aan hagaagsanayn, aanay waxba ka jirin, iyo kuwa aan la isticmaalin ee ku xusan Qodobka 58aad ee Xeerkan.

4. Guddoomiyaha goobtu markuu caddeeyo ee sidaas saxeexiisa ku muujiyo:

a) Wuxuu waraaqaha cod-bixinta ee waxba-kama-jiraanka laga dhigay ku ridayaa buqshadda 4aad.
b) Wuxuu waraaqaha cod-bixinta ee lagu muransan yahayna ku ridayaa buqshada 5aad.

c) Ugu danbeyntiina, wuxuu waraaqaha ansaxay ee la tiriyey ku ururinayaa buqshada 3aad, iyaga oo u kala xidhan xisbi/urur.

5. Haddii sanduuqa cod-bixinta laga helo waraaqo dheeraad ah ama ka duwan kuwii goobta lagaga codeeyey, sida iyaga oo aan lahayn shaanbadii goobta, lambarkii waraaqda cod-bixinta ee goobta ama nooc ahaan aanay ula mid ahayn waraaqadaha lagaga codeeyay goobta, hawl-wadeenada goobta codbixineed waxay ka dhex saarayaan waraaqaha la tirinayo, waxayna tusayaan wakiillada xisbiyadda/ururrada ee goobta codbixinta, ka dib waxa lagu ridayaa buqshad gaar ah iyada oo dhacdadaas la diiwaangelinayo.

Qodobka 53aad
Xidhitaanka Hawsha Tirinta

1. Markuu guddoomiyaha goobtu dhameeyo hawsha tirinta ee ku xusan Qodobada 51aad, 52aad, wuxuu iyadoo fagaare ah ku dhawaaqayaa wadarta tirada cod-bixiyayaasha, wadarta codadka ansaxayiyo tirada codadka uu helay, murashax kasta oo xisbi/urur.

2. Si looga badbaado luminta codadka ay muwaadiniintu dhiibteen, waxa wakiilka xisbi/urur ku waajib ah in uu saxeexo Xaashida Natiijada Goobta-codbixinta (result sheet)ama uu qoraal kusoo gudbiyo sababaha uu u saxeexi waayay, iyo cabashooyinka kale ee xisbiyada/ururada laguna rido buqshadda 6aad.

3. Buqshadaha korkooda waxa lagu qorayaa faahfaahinta waxa buqshadda gudaheeda ku jira.

4. Hawsha tirinta waa in loo dhamaystiro si isdaba jooga ah ee la soo tilmaamay oo hakad lahayn oo wax kale aan la dhex galin.

5. Qoraalada raadraaca ahi (records) waa inay si cad u muujiyaan hawlaha kor ku xusan.

6. Komishanka Doorashooyinka Qaranku waxa ay soo saari doonaan habraac dhamays tiran oo khuseeya habka xidhitaanka iyo tirinta codadka.

Qodobka 54aad
Codadka Xumaada ama Lagu Muransanyahay

1. Waraaqaha cod-bixinta marka la tirinayo waxay noqonayaanwaxba kama jiraan:

   a) Haddii ay ka duwan yihiin waraaqaha cod-bixinta ee Komishanku gartay in doorashada loo isticmaalo.
   b) Haddii aanay lahayn shaambadda goobta cod-bixinta.

2. Waraaqaha cod-bixinta ee la tiriyay waxay noqonayaan waxba kama jiraan haddii:-

   a) Haddii warqadda cod-bixinta ay ka muuqdaan qoraal ama calaamado ama raad si xirfad leh loo soo agaasimay oo aan loogu talagelin in lagu qoro.
   b) Haddii warqadda cod-bixinta aanay si fiican uga muuqan karin Ururka/xisbiga codka la siiyey oo la aqoonsan kari waayo.
   c) Haddii warqadda cod-bixinta ay ka muuqato in cod-bixiyuhu calaamadeyay hal astaan xisbi/urur wax ka badan.

3. Codka waxba kama jiraan wuxuu noqon karaa marka go'aan wadajir ah isku raacaan Hawl-wadeenada goobta cod-bixintu. Haddiise ay isku raaci waayaan oo ay ku kala qaybsamaan, waxa waraaqahaas cod-bixineed loo aqoonsanayaa kuwo muran ka taagan yahay.

4. Xafiiska Doorashada ee degmada ayaa go'aan ka gaadhi kara waraaqaha codbixinta ee muranku ka taagan yahay.

Qodobka 55aad
Qoraalka Raadraaca Goobta Cod-bixinta

1. Natiijada raadraaca ee goobta cod-bixinta waxa lagu qorayaa foomka uu soo diyaariyey Komishanka Doorashooyinka Qaranku ee ka kooban xaashi asal (original ah) iyo nuqulada lagama maarmaanka ah (copies), iyada oo fagaare ahna waxa guddoomiyaha goobtu ku dhawaaqayaa:

a) Tirada guud ee ka codaysay goobta;
b) tirada codadka xumaaday;
c) tirada codadka lagu muransan yahay;
d) tirada codadka ansaxay, iyo
e) Tirada ay kala heleen xisbiyada/murashaxiinta tartamay.

2. Xaashida asalka ah ee Natiijada goobta ku xusan Farqadda 1aad ee Qodobkan waxa lagu ridayaa Buqshada 7aad waxaana gacantaloogu gudbinayaa Guddoomiyaha Xafiiska Doorashada ee Degmadda.

3. Laba nuqulna waxa lagu ridayaa buqshada 8aad,oo lagu ridayo isla sanduuqa ay ku jiraan buqshadaha lingaxan ee ku xusan Qodobka 56aad (1 iyo 2) ee Xeerkan iyo wixii ka hadhay agabkii doorashada waxaana loo gudbinayaa Xafiiska Doorashada ee Degmadda, wakiilada xisbiyadana/ururada waa in la siiyaa min hal nuqul.

Qodobka 56aad
Qaadista iyo Wareejinta Qalabka

1. Guddoomiyaha goobta cod-bixinta oo ugu yaraan ay la socdaan xubin hawl-wadeenada ka tirsan iyo Boolis ilaalo ah ayaa qaadaya qoraalka raadraac iyo

buqshadadaha goobta kuna wareejinaya xafiiska doorashada ee degmada, iyadoo aan lahayn wax dib u dhac ah.

2. Marka xafiiska doorashada ee degmada lagu wareejinayo sanduuqa ay ku jiraan buqshadaha waa in la hubiyo inay lingaxan yihiin oo aan la furin lana farafarayn. Guddoomiyaha doorashada ee degmadu waa inuu bixiyo caddaynta la wareegidda agabkaas.

QAYBTA 10AAD
HAWLAHA XAFIISYADASARE EE DOORASHADA

Qodobka 57aad
Shaqada Xafiiska Doorashada ee Degmada

1. Markuu Guddoomiyaha xafiiska doorashada ee degmadu helo agabka lagu tilmaamay Qodobka 56aad ee Xeerkan: -

a) Waa inuu faro guddoomiye ku-xigeenka, hubiyaha, xoghayaha iyo tiriyayaasha inay hawshooda u diyaar garoobaan.
b) Waa inuu u yeedho wakiilada ururadda/axsaabta ee murashaxiin ku leh degmada ee Komishanku soo ogolaaday inay goob-joog ahaadaan inta hawshu socoto.
c) Markay guddoomiyaha, hawlwadeenada iyo wakiilada xisbiyada/ururradu hubiyaan inay sanduuqyaddu lingaxan yihiin oo aan la furin, waa inuu furo sanduuqa oo ka soo saaro qalabka ku jira oo hubiyaa.
d) Markay wadajir u hubiyaan in buqshadahu lingaxan yihiin oo aan hore loo furin, waa inuu furaa buqshadda ay ku jirto shaamnbadu oo hubiyaa in lambarka shaambadu ku yaal qoraalada.

2. Xafiiska doorashada ee degmadu waa inuu markaas hubiyo in qoraalada iyo buqshadaha ku xusan

Qodobadda 51aad, 52aad, 53aad, 55aad ee Xeerkan ay dhan yihiin.

Qodobka 58aad
Tirinta Codadka Doorashada Degaanka & ku Dhawaaqidda Natiijada

1. Guddoomiyaha xafiiska doorashada ee degmadu markuu helo agabka ku xusan Qodobka 56aad ee doorashada degaanka, markaas waa inuu:

a) Tiriyo oo isu geeyo dhamaan cod-bixinta ka soo baxday goobaha cod-bixinta degmada.
b) Hubiyo codadka waxba kama jiraanka ah ee ka soo xerooday goobaha codbixinta degmada.
c) Go'aan ka gaadho codadka lagu muransan yahay.
d) Tiriyo codadka ansaxay ee urur/xisbi kasta ka helay doorashada degmada.
e) Xisaab ahaan isu qaybiyo tirada guud ee codadka ansaxay ee degmada iyo tirada kuraasta degaanka degmada, soona saaro inta urur/xisbi waliba ka helayo codadka.
f) Hubiyo urur/xisbi kasta inta uu ka helayo kuraasida degaanka.
g) Markaas ku dhawaaqo magacyada murashaxiinta ee xisbi/urur kasta ku guulaystay doorashada, iyagoo isugu xiga siday u kala horeeyeen, sida uu tilmaamayo Qodobka 24aad ee Xeerkan
h) Natiijada doorashada degmada si fagaare ah ugu dhawaaqo kuna dhejiyo boodhka xafiiska doorashada ee degmada magacyada murashaxiinta guulaystay.

Qodobka 59aad
Gudbinta Raad-raaca (Records)

1. Raadraacyada hawlgalada ku xusan qodobada 56aad, 57aad ee Xeerkan waxa lagu qorayaa foomamka Komishanku u diyaariyey mid kasta, waana inay ka koobnaadaan nuqulada lagama maarmaanka ah ee Komishanku go’aamiyo.

2. Nuqulada raadraacyada (records) waxaa loo qaybinayaa sida uu tilmaamayo Qodobada 56aad, 60aad ee Xeerkan.

Qodobka 60aad
Soo Saaridda Go'aanada Doorashooyinka Degaanada

Xafiiska doorashada ee degmaddu waa inuu soo saaro go'aanka doorashada degmada, iyagoo ku muujinaya qoraal kooban oo ay ku qoran yihiin magacyada murashaxiinta ku guulaystay doorashada degaanka, waxaana lagu dhejinayaa xafiiska maamulka Dawladda Hoose ee ay khusayso. Iyagoo nuqul ka mid ahna u gudbinaya xafiiska dhexe ee Komishanka Doorashooyinka Qaranka.

Qodobka 61aad
Isugeynta Tirsiga Cod-bixinta Doorashada Madaxtooyada.

1. Guddoomiyaha doorashada ee degmadu markuu qabanayo hawsha doorashada Madaxtooyada: -

a) Waa inuu tiriyo oo isu geeyo dhamaan cod-bixinta ka soo hoyatay goobaha cod-bixinta.
b) Waa inuu hubiyo codadka waxba kama jiraanka noqday ee ka soo hoyday goobaha cod-bixinta.
c) Waa inuu go'aan ka gaadho codadka muranku ka taagan yahay, sida uu tilmaamay qodobka 54aad ee Xeerkan.
d) Waa inuu isu geeyo codadka xisbi kasta oo murashaxiin ku leh degmada ka helay goobaha cod-bixinta.
e) Waa inuu natiijada codadka ee soo baxay iyo cabashooyinka (haddii ay jiraan) u gudbiyo Xafiiska doorashada gobolka.

Qodobka 62aad
Shaqada Xafiiska Doorashada ee Gobolka

1. Xafiiska doorashada ee gobolku markuu helo qoraalka raad-raaca ee goobaha cod-bixinta iyo natiijada guud ee codadka ka soo baxay degmooyinka gobolka iyo inta xisbi kasta ka helay ee uu u soo gudbiyey xafiisyada doorashada ee degmooyinka gobolku wuxuu hubinayaa xisaab ahaan natiijada codadka.

2. Xafiiska Doorashada ee Gobolku wuxuu ka go'aan gaadhayaa wixii cabasho ka taagnayd ama lagu muransanaa ee loo soo gudbiyey, iyada oo ay goob-joog yihiin wakiilada xisbiyada tartamayaa, wuxuu isu geynayaa natiijooyinka doorashada ee degmooyinka gobolka, waxaanu soo saarayaa:

a) Tirada guud ee codadka laga dhiibtay dhamaan degmooyinka gobolka;
b) Tirada guud ee codadka xumaaday ee degmooyinka Gobolka.
c) Tirada Guud ee codadka ansaxay ee degmooyinka gobolka.
d) Tirada codadka ay kala heleen xisbiyada/ururrada tartamay.

3. Waa inuu natiijada codadka ee soo baxay iyo cabashooyinka (haddii ay jiraan) u gudbiyo Xarrunta Komishanka Doorashooyinka ee Heer Qaran.

4. Xafiiska Doorashada Gobolku:

a) Wuxuu natiijada raadraaca doorashada ee gobolka ku qorayaa foomka ku xusan Farqada 2aadee Qodobkan oo ka kooban xaashi asal ah iyo nuqulada lagama maarmaanka ah;
b) Nuqulada foomamka natiijada gobolka, oo ay ku lifaaqan yihiin xaashiyihii asalka ahaa ee natiijooyinka doorashada ee degmooyinka gobolka,

waxa uu u dirayaa Komishanka Doorashooyinka Qaranka;

c) Wakiiladda Axsaabta/ururada ee Xafiiska Doorashada Gobolkana waa in uu siiyaa min hal nuqul.

Qodobka 63aad:
Hawsha Xafiiska Dhexe ee Doorashada

1. Xafiiska Dhexe ee Komishanku markuu helo qalabka & qoraalada raadraaca ee ku xusan Qodobka 59aad ee Xeerkan, waa inuu:

a) Faro kaaliyayaasha iyo xoghaynta inay u diyaaargaroobaan hawsha.

b) U yeedho Wakiilada ururada/axsaabta si ay goob-joog u ahaadaan marka hawshu socoto.

c) Inay wadajir u hubiyaan in buqshaduhu lingaxan yihiin oo aan la furin, markaa waa inuu furaa oo ka soo saaraa agabka ku jira.

d) Inay wadajir u hubiyaan in buqshadahu lingaxan yihiin oo aan la furin, markaa waa inuu furo buqshadda ay ku jirto shaambadda xafiiska doorashadu, waana in qoraalka raadraaca lagu muujiyo lambarka shaambada.

2. Xafiiska dhexe ee doorashooyinku waa inuu markaas hubiyo inuu helay qoraalka raadraaca ee ku xusan Qodobka 59aad ee Xeerkan oo laga doonayo xafiisyada doorashooyinka ee degmooyinka/gobolada.

Qodobka 64aad
Ku Dhawaaqidda Natiijada Doorashooyinka Madaxtooyada

Xarrunta dhexe ee Komishanku markuu ka helo xafiisyada doorashooyinka ee degmooyinka/gobolada waa inuu:

1. Go'aan ka gaadho dacwooyinka iyo murranada la xidhiidha cod-bixinta iyo tirinta.

2. Tiriyo oo isku geeyo (xisaab ahaan) codadka ansaxay, kuwa xumaaday ama waxba kama jiraanka ah ee ka yimid xafiisyada doorashooyinka gobolada.

3. Markuu si walba u hubiyo ee uu ku qanco in hawshu si habsami u dhacday, Guddoomiyaha Komishanku wuxuu si ku meel gaadh ah ugu dhawaaqayaa natiijooyinka doorashada Madaxweynaha iyo ku xigeenka Madaxweynaha.

QAYBTA 11AAD
HUBAL-CELINTA IYO DAWCADAHA

Qodobka 65aad
Hubaal-celinta Natiijada Doorashada Degaanadda

1. Guddoomiyaha Maxkamadda Gobolku waa inuu hubaal-celiyo oo ansixiyo go'aanka doorashada Golayaasha degaanada. Waa inuu go'aan ka gaadho wixii muran ama cabasho ah ee guud ahaan uu u soo gudbiyey xafiiska doorashada ee degmadu ee soo baxay intii hawshu socotey.

2. Dacwadaha ku saabsan Doorashada Deegaanka waxaa awood u leh Maxkamadda Gobolka, waana in dacwadaasi ay soo gaadho kaalinta maxkamadda gobolka 7 (toddoba) maalmood gudahood oo ka bilaabmanta maalinta ay Xafiiska heer degmo ee Komishanka Doorashooyinka Qaranku ay soo saaraan go’aannada doorashooyinka deegaanada sida ku cad Qodobka 60aad ee Xeerkan. Cabasho kasta oo ka danbaysa muddada qaanuuniga ahi waa waxba kama jiraan (null and void).

3. Maxkamadda gobolku waa in ay go’aan qaadataa muddo 10 (toban) cisho gudahood ah oo ka

bilaabanta maalinta ay cabashadu soo gaadhay kaalinta Maxkamadda Gobolka ee ay khuseyso.

4. Dhinac kasta oo aan ku qanacsanayn go'aanka Maxkamadda Gobolku waa in ay rafcaan qaadashadooda diiwaangeliyaan isla marka xukunka lagu dhawaaqo. Waa in ay rafcaan qaadashadooda qoraal ahaan ku soo gudbiyaan muddo laba (2) cisho gudahood ah oo ka bilaabmaysa isla maalinta ay maxkamaddu ku dhawaaqday go'aanka.

5. Maxkamadda Gobolku waa in ay muddo 2 (laba) cisho ah ugu soo gudbiso Maxkamadda Sare. Haddii ay isla maalintaa rafcaan qaadan waayayaan, xaq uma laha in ay dacwadoodu u gudubto Maxkamadda Sare.

6. Go'aanka Maxkamadda Gobolka waxaaa looga racfaan qaadanayaa Maxkamadda SareMaxkamadda Sare waa in ay muddo toban cisho gudahood ah (10 cisho) kusoo saartaa xukunka iyo natiijada kama danbaysta ah.

Qodobka 66aad
Dacwadaha Doorashada

1. Dacwadaha ku saabsan doorashooyinka Madaxweynaha iyo ku xigeenka Madaxweynaha waxa awood u leh Maxkamadda Sare, waana in dacwadaasi soo gaadho kaalinta maxkamadda 7 maalmood gudahood oo ka bilaabmaya marka lagu dhawaaqo natiijada doorashada. Haddii ay wakhtigaa dhaafto dacwadaasi wax tixgelin ah ma yeelanayso.

2. Maxkamadda Sare waa in ay dacwadaha doorashada madaxtooyada kaga go'aan gaadhaan muddo 10 casho gudahood ah.

3. Maxakamadda Sare markay hesho qoraaladda raad-raaca ee xafiiska dhexe ee Komishanka Doorashooyinka Qaranka isla markaana hubiso xisaab ahaan iyo sharci

ahaan doorashada waxay ansixinaysaanatiijada doorashada Madaxweynaha iyo ku xigeenkiisa.

GARYAQAANKA GUUD EE QARANKA JSL

QAYBTA 12AAD
KU XADGUDUBYADA

Qodobka 67aad
Ciqaabta Xadgudubka

1. Qof kasta oo la yimaada goob-codbixineedkaadh codbixneed oo aanu lahayn, isaga oo ujeedadiisu tahay in uu ku codeeyo, ama waraaqo codbixineed oo dheeraad ah, waxa uu galay danbi waxaana uu mutaysanayaa ciqaab dhan hal sanno ilaa laba sanno oo xadhig ah, ama ganaax lacageed oo dhan 2,000,000/= ilaa 3,000,000/= (laba ilaa saddex milyan oo shilin Somaliland ah).

2. Qof kasta oo keydsada kaadhadh codbixineed oo cid kale leedahay isaga oo ujeedadiisu tahay in tahay in uu maalinta codbixinta si qaldan uga faa'iideysto waxa uu galay danbi waxana uu mutaysanayaa ciqaab dhan lix bilood ilaa laba sanadood oo xadhig ah iyo/ama ganaax lacageed ah oo dhan 500,000/= ilaa 2,000,000 oo Shilin Somaliland ah.

3. Qof kasta oo sameeya, qaybiya, qaata, ama sifo kalaba u adeegsada kaadh codbixineed oo been abuura ama waraaqo codbixneed oo been abuur ah, waxa uu galay danbi waxanu mutaysanayaa ciqaab dhan saddex sanno ilaa lix sanno oo xadhig ah, iyo ganaax lacageed oo dhan 5,000,000 ilaa 10, 000, 000 (Shan milyan ilaa toban milyan oo Shilin Somaliland ah).

4. Waxa reeban in goobta cod-bixinta laga ololeeyo, cod-bixiyayaasha laga hor istaago ama loo diido in ay codeeyaan, la hadido, la laaluusho ama khalkhal gelin lagu sameeyo nidaamka goobta codbixinta. Qof kasta oo falalkaasi ku kacaa waxa uu galay danbi, waxanu

mutaystay ciqaab dhan lix bilood ilaa saddex sano iyo/ama ganaax lacageed oo dhan 1 milyan ilaa 3 milyan oo Somaliland Shiling ah.

5. Qof kasta oo xoog u adeegsada ama ugu hanjaba inuu xoog u adeegsanayo, hawlwadeenada goobta codbixinta, si ugu qasbo in ay wax-is-daba marin sameeyaan, ama joojiyaan hawsha goobta codbixinta, waxa uu galay danbi, waxana uu mutaysanayaa ciqaab dhan lix bilood ilaa 5 sano oo xadhig ah, iyo/ama ganaax dhan 1,000,000/= ilaa 5,000,000/= oo Shilin.

6. Hawlwadeenkasta oo fududeeya in la musuqmaasuqo natiijada goobaha codbixinta, ama wax-is-daba marin ku kaca, waxa uu galay danbi, waxana uu mutaysanayaa ciqaab dhan 3 sanno ilaa 5 sanno oo xadhig ah iyo ganaax lacageed oo dhan 1,000,000/= ilaa 5,000,000/= oo Somaliland Shilin ah.

7. Hawlwadeen kasta oo si ula kac ah u burburiya, qariya, ama baabiiya waraaqaha codbixinta, najiitada codbixinta, ama qalabka goobta codbixinta waxa uu galay danbi waxana uu mutaysanayaa ciqaab dhan hal sanno ilaa laba sanno oo xadhig ah, ama/iyo ganaax lacageed oo dhan 1,000,0000/= ilaa 3,000,000/= oo Shilin.

QAYBTA 13AAD

QODOBO QUBANE AH

Qodobka 68aad
Xeer-nidaamiye

Komishanka Doorashooyinku waxa uu awood u leeyahay in uu soo saaro xeer-nidaamiye, xeerar anshax, habraacyo, hagaha tababarka (training manuals), wacyigalino hannanka doorashooyinka oo lagu hirgalinayo, laguna faafaahinayo Xeerkani iyo doorashooyinka, kuwaas oon ka hor imaanayn Xeerkan.

QODOBKA 69aad
Laalid

Waxa halkan lagu tirtiray qodob kasta oo kasoo horjeeda Qodobada wax-ka-bedelkani iyo isku-dhafkani, oo kusoo baxay Xeerka Doorashooyinka Madaxtooyada iyo Golyaasha Deegaanada ee Xeer Lr. 20/2001 iyo wax ka beddaladiisa/kaabistiisa iyo lifaaqyadiisa 1aad, 2aad, 3aad, 4aad, iyo 5aad.

Qodobka 70aad
Dhaqangal

Xeerkani (Isku-dhafka iyo Wax ka Beddelka ah) waxauu dhaqangelayaa marka ay ansixiyaan goleyaasha sharci dejintu. Madaxweynuhu uu saxeexo, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee JSL.

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada JSL

Baashe Maxamed Faarax
Gudoomiye ku-xigeenka
1aad ahna Ku-simaha
Gudoomiyaha G/Wakiilada JSL.